www.svoboda-news.com

UNIVERSITY OF ILLINOIS LIBRARY
DEC 1 8 1919

Published and distributed under permit (No. 781), authorized by Act of October 6, 1917, on file at the Post Office of Jersey City, New Jersey. — By order of the President, A. S. BURLESON, Postmaster General.

РІК ЗАЛОЖЕНЯ 1893.
„СВОБОДА"
("LIBERTY")
виходить три рази на тиждень
вівторок, четвер і суботу
видає
„УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ"
83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.
Всі листи, мані-ордери і чеки треба виписувати на адресу „SVOBODA".

СВОБОДА

ESTABLISHED 1893.
„SVOBODA"
("LIBERTY")
THE UKRAINIAN NEWSPAPER
published three times a week
Tuesday, Thursday and Saturday,
by UKRAINIAN NAT'L ASSOCIATION
at 83 Grand St., Jersey City, N. J.
The best advertising medium.
Rates furnished on application.

ОКРЕМЕ ЧИСЛО 4 ЦЕНТИ Урядовий орган Українського Народного Союза — "SVOBODA" — Official organ of Ukrainian National Association. SINGLE COPY 4 CENTS

РІК XXVII. ДЖЕРЗИ СІТИ, Н. ДЖ., ВІВТОРОК, 16-го ГРУДНЯ 1919. Ч. 149. VOL. XXVII. JERSEY CITY, N. J. TUESDAY, DECEMBER 16, 1919. No. 149.

ВІСТИ З УКРАЇНИ.

БОЛЬШЕВИЦЬКІ ВІЙСКА ЗДОБУЛИ ХАРКІВ.

Волчанск і Вальки також в руках большевиків.

ЛОНДОН, 12. грудня. — Нинішна бездротна телеграма з Москви доносить на підставі урядового звіту про здобуте Харкова, який був одною з головних підстав военних операцій армії ген. Денікіна і де містила ся його головна військова кватира. Тасама телеграма доносить також про здобуте большевицькими військами міста Вальки, 20 миль на полудневий захід від Харкова.

Попередна большевицька телеграма доносила, що большевицькі війска розпочали на всіх боевих фронтах успішний наступ, а на харківськім фронті здобули місто Волчанск. В телеграмі сказано також, що сибірські війска адм. Колчака відступають скоро дальше назад.

ПОЛТАВА В РУКАХ БОЛЬШЕВИКІВ.

Війска Денікіна утікають дальше.

КОПЕНГАГЕН, 13. грудня. — Большевицькі війска здобули від війск ген. Денікіна місто Полтаву, 75 миль на полудневий захід від Харкова, як се доносить телеграма, яку одержав Максим Літвінов, тут перебуваючий представник савєтської Росії.

УРЯДОВА ВІСТКА ПРО ЗАНЯТЄ ПОЛТАВИ.

Большевики надіють ся в короткім часі відзискати цілу Україну.

ЛОНДОН, 13. грудня. — Бездротна телеграма з Москви доносить про здобуте большевицькими військами міста Полтави, столиці губернії тої-ж назви.

В телеграмі сказано дальше:

„Большевицькі війска посувають ся побідно на полудне на Україні, яка небавом опинить ся в цілости під савєтською контролею".

ВІЙСКА ГЕН. ДЕНІКІНА ОПОРОЖНИЛИ БЕРДИЧІВ.

Мали віднести побіду над большевиками над Волгою.

ЛОНДОН, 13. грудня. — Головна кватира ген. Денікіна доносить, що війска добровольців були приневолені опорожнити Бердичів, в полудневій части волинської губернії.

Відділи кінноти перевели успішний наступ на становища большевиків в околиці Камишина і в боях, які тривали від 4. до 9. грудня взяли 2.500 полонених, здобувши також гармати і машинові кріси. В другім нападі взяли 350 полонених.

БОЛЬШЕВИЦЬКІ ВІЙСКА 20 МИЛЬ ВІД КИЄВА.

Київ окружений з трох сторін большевицькими військами.

ЛОНДОН, 12. грудня. — Урядовий звіт англійського военного бюра доносить, що большевицькі війска прогнали війска ген. Денікіна з Пирятина, полтавська губернія.

Звіт доносить дальше, що війска ген. Денікіна уступили на оборону боеву лінію здовж київсько-полтавського зелізничого шляху і боронить ся успішно на становищах, віддалених 20 миль від Києва. Місто Київ є з трох сторін окружений большевицькими і селянськими військами.

У теперішних военних операціях в полудневій Росії відграє знова велику ролю кіннота, яка показала ся висшою від піхоти. Военні операції переводять ся в більшости при помочи кінноти. Другою характеристичною ціхою военних операцій в полудневій Росії є те, що жовніри їдуть до бою саньми. З причини сильних морозів мало коли приходить до бою; бій обмежений часто до перестрілки панцирних поїздів.

ГОЛОВНА АРМІЯ ДЕНІКІНА В КРИТИЧНІМ ПОЛОЖЕНЮ.

Грозить їй небезпека окруження і знищеня.

ЛОНДОН, 12. грудня. — Нова побіда большевицьких військ над армією ген. Денікіна викликала великий переполох серед протибольшевиків і прихильників денікінської авантури.

Вісти доносять, що з причини здобуття большевиками Харкова і Полтави головна армія ген. Денікіна опинила ся в дуже критичнім положеню. Їй грозить кождої хвилі небезпека окруженя і знищеня червоною армією.

НА ПРИКАЗ ДЕНІКІНА УВЯЗНЕНО ЧЛЕНІВ КУБАНСЬКОЇ РАДИ.

15.000 галицька армія береть ся по стороні Денікіна проти большевиків.

(Після кореспонденції Гарольда Вілямса до „Ню Йорк Таймс").

РОСТІВ НАД ДОНОМ, 1. грудня. (Спізнена телеграма). — Є признаки, що політичне і военне положене ген. Денікіна значно поправило ся. Большевики осягнули значні успіхи, згромадивши проти центра армії ген. Денікіна найліпші вибрані війска, між тими новозорганізовану кінноту і латиські та комуністичні війска, які доси становили резерву. Большевицькі війска мали значну чисельну перевагу над армією добровольців, а напади були так добре переведені генералами Троцького, що положенє ставало щораз грізнійше. Помимо того військові власти ген. Денікіна ніколи не тратили довіря і спокійно заявляли, що неповодженє є лише тимчасове.

Тепер є замітний зворот на ліпше. Большевицькі війска, перенесені до полудневої Росії, починають тратити енергію, з якою вони переводили наступ на Сибіри. В міру того, як енергія большевицьких військ слабне, війска добровольців відзискують втрачений терен.

Рівночасно на західнім крилі боевого фронту віднесли значні успіхи війска галицькі, в силі 15.000, які становили підставу армії Петлюри, але опісля зірвали з ними і по довших переговорах перейшли на сторону ген. Денікіна, який ужив їх до военних операцій проти большевиків.

Беручи на увагу, що змагання до независимости російської України вийшли з Галичини, невірність галицьких військ вказує на політичне банкротство Петлюри і сепаратистичного руху, якого він є представником. Останки армії Петлюри тепер розбиті і розігнані. Сам Петлюра утікає на північ через Волинь, а його тимчасовий осідок, Каменець, заняли рівночасно війска польські і денікінські. Тепер лозістає ще довершити акцію з Поляками, а тоді протибольшевицькі війска значно скріплені, будуть могли бути ужиті на більше важних місцях.

На облекшенє політичного положеня вплинуло чимало скоре полагодженє кубанської кризи. Що большевики знали про се, що готовить ся на Кубані, за що вони числили, що се принесе їм користь, то на се вказує поширене ними вістки про революцію в Катеринодарі і Новоросійську. В дійсности жадного повстаня не було і цілий сепаратистичний рух розвіяв ся як банька з мила, скоро лише ген. Денікін дав до пізнаня свою власть. Одного члена кубанської ради, Калабукова, який в Парижи підписав з представниками гірських племен Кавказу зрадницький договір, покарано смертию. Ген. Денікін прирік, що 12 инших членів кубанської ради, яких увязнено за агітацію, не буде покараних смертию, але правдоподібно будуть заслані. Кубанська рада заявила свою сильну льояльність супроти зединеної Росії і вислала нову делегацію на полудново-російську конференцію, яка працює над зреорганізованєм центрального всеросійського правительства. Кубанська рада рішила знести цілові оплати, які стояли на перешкоді розвиткови внутрішної торговлі; а правительство ген. Денікіна дискутує тепер над знесенєм заборони вивозу, передвісім збіжа.

(Останні телеграми з поля битви на Україні вказують, що надії кореспондента Гарольда Вілямса на поправу военного і політичного положеня правительства Денікіна не сповнили ся. Не минуло й двох тижнів від часу, коли кореспондент писав про корисне політичне положенє ген. Денікіна, а большевицькі війска заняли Харків і Полтаву та зближають ся до Києва. В короткім часі Денікін буде мусів опорожнити цілу Україну. Коли вістка про здавлене революції на Кубани є правдива, то армія Денікіна, утікаючи з України, будуть уступати в напрямі північного Кавказу, відки перед роком розпочала була наступ).

ГЕН. ДЕНІКІН РОЗВЯЗАВ КУБАНСЬКУ РАДУ.

Настановив гетьманом Москаля Успенського.

(Телеграма до Української місії у Вашінтоні).

ВАШІНҐТОН, 10. грудня. — Ґен. Денікін розвязав кубанську козацьку раду. Його генерал, Покровський, арештував голову ради Калабукова, Макаренка, Мандзюбу і инших. Калабуков засуджений на кару смерти через повішенє.

В Катеринодарі увязнено богато осіб, які належали до опозиції. Уряд був приневолений уступити.

На місце гетьмана Филимонова, вибраного народом, ген. Денікін поставив Москаля Успенського.

ЧОРНОМОРЦІ І КУБАНЦІ ПОЛУЧИЛИ СЯ ПРОТИ ДЕНІКІНА.

Денікін розвязав кубанське війско і проголосив військову диктатуру.

ЛОНДОН, 12. грудня. — Бездротна телеграма з Москви доносить, що ген. Денікін розвязав кубанську козацьку армію і проголосив військову диктатуру на землях кубанських козаків.

Міжтим селяни в Чорноморю проголосили ензависиму республику, утворили своє правительство, получили ся з кубанськими козаками проти ген. Денікіна та звернули ся до савєтського правительства в Москві.

СПРАВА ПОЛЬЩІ.

ПОЛЬСЬКИЙ ПРЕМІЄР, ПАДЕРЕВСКІ, ЗНОВА УСТУПИВ.

Польські соціялісти проти Падеревского і аліянтів.

(Після кореспонденції Генрі Дж. Сміта до нойорського „Ґлоб").

ПАРІЖ, 12. грудня. — Близькі приятелі премієра Падеревского, які щойно прибули з Варшави, оповідають, що президент Пілсудскі приймив останну резиґнацію Падеревского та що Падеревскі постановив був рішучо уступити зі свого уряду помимо зусиль ради міністрів, яка старала ся його намовити, щоби він пробував утворити новий кабінет.

Постійно зростаючий вплив соціялізму і невідрадне положенє Польщі переконали Падеревского, що настала пора, щоби хтось инший пробував погодити політичні партії і керувати польською державою через кілька слідуючих місяців.

В кілька днів перед уступленєм Падеревского, уладили проти нього велику демонтрацію соціялісти, які, ідучи походом в силі 2.000 осіб улицями Варшави з червоними прапорами, підносили оклики „Проч з Падеревским", „Проч з аліянтами". Товпа окружила дім Падеревского і підносила оклики ганьби проти нього. Однак опісля прийшло між демонстрантами до колотнечі і бійки, коли деякі хотіли силою вдерти ся до помешкання Падеревского. В бійці одного з провідників соціялістів сильно ушкоджено.

Президент Пілсудскі позістає надальше добрим приятелем Падеревского і правдоподібно скористає з найблизшої нагоди, щоби знова покликати його на становище премієра Польщі.

Премієр Падеревскі казав вже перенести свої річи до готелю Брістоль, який є його власностю, і тут віддасть ся двом зовсім собі противним занятям: музиці і політиці.

В РОСІЇ.

ЗАСТИ В ПЕРЕГОВОРАХ В ДОРПАТІ.

Большевицькі делеґати проти веденя тайних нарад.

ДОРПАТ, 13. грудня. — Урядово доносить, що делеґати балтійських країв, зібрані тут на конференції, не були всилі погодити ся щодо визначеня границь своїх держав і щодо забезпеченя большевицьких домагань. Естонці заявили, що вони не можуть дати ніякої певної відповіди аж доки не буде полагоджена справа границь.

Красін, большевицький делеґат, заявив на вечірнім засіданю, що він мусить в справі остаточного полагодженя справи границь порадити ся зі своїм правительством. Він відіде ще нині до Пскова, а в понеділок поверне назад. Тимчасом делеґати будуть дискутувати над иншими справами.

Большевицькі делеґати зажадали позволеня розмовляти зі журналістами. Красін загрозив, що, коли балтійські делеґати будуть дальше наставати, аби хід нарад держати в тайні, савєтське правительство ужиє бездротного телеграфу, щоби подавати світови вістки про хід переговорів на мировій конференції в Дорпаті.

БОЛЬШЕВИКИ ЗАПОВІДАЮТЬ ПОСЛІДНИЙ РІК ПАНОВАНЯ БУРЖУАЗІЇ.

Третий рік савєтського правительства розпочинає ся під дуже добрими знаками.

ЛОНДОН, 12. грудня. — „Третий рік савєтського правительства починає ся під дуже добрими знаками", говорить ся в большевицькій проклямації, яку нині тут одержано бездротним телеграфом з Москви.

„Сей рік буде послідним роком панованя буржуазії на землі", говорить ся дальше в проклямації.

Аліянти мають намір полишити Росію в спокою (?)

ЛОНДОН, 13. грудня. — З достовірних жерел доносить, що представники аліянтів, які відбувають тут надзвичайну нараду постановили остаточно не мішувати ся у внутрішні діла Росії.

В конференції беруть участь англійський премієр Ллойд Джордж, французький премієр Клемансо, італійський міністер заграничних справ Скіяльоя і американський посол Дейвіс.

На підставі принятої ухвали держави аліянтів не будуть більше уділяти помочи правительствам колчака і Денікіна, а також не будуть входити в жадні зносини з правительствами савєтської Росії.

Ген. Капель новим командантом західної сибірської армії.

ІРКУТСК, 9. грудня. — Ґен. Владімір Сахаров, головний командант західно-сибірських військ всеросійського правительства уступив зі свого становища з причини браку здоровя. Його місце обіймив ген. Капель, командант третої армії, який тішить ся великою популярностю серед жовнірів і офіцирів.

Війска ґен. Денікіна поділені на три армії.

КОПЕНҐАҐЕН, 12. грудня. — Прибувший тут „торговельний аташе" правительства ген. Денікіна, заявив, що вправді ґен. Юденич і адм. Колчак втратили значіне і ледви, чи відограють ще якусь ролю, однак можна мати повне довіре в успіхи ґен. Денікіна.

Представник ген. Денікіна заявив, що столицею правительства Денікіна є під теперішну пору Таґанрог, над Азовським морем.

У ґен. Денікіна є під теперішну пору три армії:

Перша армія, так звана кавказька, складаєть ся переважно з терських і кубанських козаків під командою барона Врангля. Його головна кватира находить ся під теперішну пору в Царициині.

Друга армія складаєть ся з донських козаків під командою ген. Сидоніна. Його головна кватира находить ся в Новочеркаску.

Трета армія складаєть ся з „добровольців" під командою ген. Маєвського. Його головна кватира находила ся до недавна в Харкові.

Естонія відмовила домаганям аліянтів.

РЕВАЛЬ, 9. грудня. — Доносить, що французький генерал Естівар зажадав в імени аліянтів від естонського правительства, щоби воно позволило на естонській території зреорґанізувати армію ген. Юденича і змобілізувати російські війска, які передше стояли під командою ген. Аколова-Бермонда, до нового наступу на Петроград.

Естонське правительство дало відмовну відповідь.

Правительство Юденича одержало приказ опустити Естонію.

ДОРПАТ, 11. грудня. — Урядники північно-західного російського правительства безпроволочно опустять Естонію, як се заявив премієр Ляносов.

Таку заяву зложив він у відповіді на жадане естонського правительства, яке поставило домагане, щоби північно-західне правительство (Юденича) опорожнило Естонію, бо його присутність спричиняє Естонії ріжні труднощі.

Грузія і Дагестан проти Денікіна.

ЛОНДОН, 12. грудня. — В Дагестані ведеть ся підіздова боротьба. Племена Дагестану борють ся проти військ Денікіна.

В останних часах прийшло також до сильного напруженя між Грузією і Денікіном, але є надія, що англійські місії вдасть ся полагодити непорозуміне.

В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ.

ВІДПОВІДЬ СЕКРЕТАРЯ ЛЕНСІНҐА НА ПРОТЕСТ ЖИДІВ З УКРАЇНИ.

Дав до пізнаня, що американське правительство є проти независимої України.

ВАШІНҐТОН, 11. грудня. — Дня 10. грудня була на авдієнції у секретаря заграничних справ Роберта Ленсінґа жидівська делеґація в цїли доручення йому резолюцій, ухвалених на масових вічах, які уладили Жиди дня 24. падолиста з протестом проти погромів на Україні.

У відповідь на бесіди деяких членів делеґації секретар Ленсінґ, приймаючи протест, зложив слідуючу заяву:

„Ваш комітет, який повідомляє днесь американське правительство про страшне положенє Жидів на Україні і протестує проти того, що там діють ся, дає вислів протестови всего людства.

„Про всі ті надужитя ми знали, хоч не безпосередно. Ми безнастанно старали ся винайти спосіб, як би сьому зарадити. Трудність полягала в тім, що західна Росія, а головно полудново-західна Росія, находить ся в такім стані замішаня і анархії, що ми не були навіть всилі післати там свого представника, бо там не було сталого правительства, з яким ми могли би навязати зносини. Не було певности, чи котренебудь правительство вдержить ся через довший час і з тої причини житє наших представників було би в небезпеці.

„Доки не зайде якась зміна в політичній ситуації на Україні, доти ми є безсильні. Ми не маємо до кого вислати нашого протесту. Ми не маємо там з ким говорити. Начальники українських армій є радше середновічного типу, ніж новочасного. Вони не належать до модерних людий, коли глядіти на їх спосіб провадженя боротьби. Трудно вгадати, чи вони належать до большевиків, чи до реакціонерів, трудно довідати ся, який є політичний світогляд їх провідників. Все, що ми знаємо, є, що зі всіх сторін на них нападають, і що вони мусять провадити боротьбу зі всіми.

„І розуміється, з огляду на анархію, яка царить там, ми не маємо можности помогти нещасним мешканцям тої країни. Ми вже маємо консуля в Одесі і звідти будемо засягати інформації можливо як найскоріше.

„Я не можу сказати, що можна зробити в тій справі. Злучені Держави досі не посилали ніде спільних комісій з аліянтами. Нашою політикою є посилати окремі комісії і се здаєть ся є одиноким виходом.

„Однак я сумніваю ся, чи сей час є догідним для висланя такої комісії. Я не думаю, що вона могла би дістати ся на Україну.

„Знова з другої сторони, що відносить ся признаня українського правительства, ви можете бути певні, що коли яке правительство буде признане — **а вони буде признане лише тоді, коли воно буде все-російське, бо я не хочу бачити Росію розчленованою** — то з певностию під тим услівем, що меньшости будуть забезпечені, і кривди винагороджені, о скілько се можливе. Розуміється, мертвих до житя прикликати не можна, але можна привернути право жиючим, і зі сею цілию наше правительство навяже переговори в цїли признаня російського правительства".

В ПРИБАЛТІЙСЬКИХ КРАЯХ.

НОВА КОНФЕРЕНЦІЯ МАЄ ВІДБУТИ СЯ В ДОРПАТІ.

На конференцію будуть завізвані також представники України, Польщі і Фінляндії.

РЕВАЛЬ, 14. грудня. — Нова конференція прибалтійських країв відбудеть ся в Дорпаті ще перед Різдвом, щоби перевести дискусію над важнійшими справами, які були порушені підчас переговорів між естонським і савєтським правительством.

На послідній конференції прибалтійських країв полишено справу скликаня нової конференції Естонії. Естонське правительство рішило скликати її вже в слідуючім тижни і запросити на нараду крім представників прибалтійських держав також представників Финляндії, Польщі і України.

В АЗІЇ.

Енвер Паша королем Курдистану.

ЦАРГОРОД, 12. грудня. — Бувший турецький міністер війни, Енвер Паша, став коронований на короля Курдистану, турецького краю між Персією і Мезопотамією, як се доносять нині одержані тут вісти.

Енвер Паша є засуджений на смерть трибуналом, який розглядав насильства Турків, довершені на вірменськім населеню в Туреччині.

ВІДОЗВА

до всіх відділових секретарів Українського Народного Союза, організаторів і всіх членів та прихильників нашої найстаршої організації, Українського Народного Союза в Америці.

Отсим подаєть ся до відома, що на підставі ухвали з річного засіданя Головного Уряду Українського Народного Союза принимаєть ся нових членів до Українського Народного Союза в місяцях

ГРУДНИ, СІЧНИ І ЛЮТИМ ЗА ПОЛОВИНУ ВСТУПНОГО

а до відділу на підставі статута даного товариства або їх заявшої ухвали.

Длятого П.П. Секретарі і Організатори Українського Народного Союза повинні напружити свою патріотичну енерґію та потрудитись через тих три місяці для добра свого власного товариства, братства чи сестрицтва, а тимсамим і для Українського Народного Союза та подвоїти свій відділ в короткім часі.

Ст. Милянович,
годов. рекорд. секр. У. Н. Союза.

"SVOBODA" (LIBERTY)
the Ukrainian newspaper published three times a week: Tuesday, Thursday, and Saturday by Ukrainian National Association at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.

ESTABLISHED 1893

VLADIMIR B. LOTOTSKY, Editor-in-Chief.
ANDREW SAWKA, Business manager.

Entered as second-class matter March 30, 1911, at Post Office at Jersey City, N. J., under the Act of March 3, 1879.

Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in section 1103, Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION: United States:		ПЕРЕДПЛАТА: в Зчучених Державах:	
1 year	$3.75	на рік	$3.75
6 months	$2.00	на пів року	$2.00
3 months	$1.25	на 3 місяці	$1.25
to Jersey City and to foreign countries		в місті Jersey City і за границю:	
1 year	$5.00	на рік	$5.00
6 months	$2.50	на пів року	$2.50
3 months	$1.50	на 3 місяці	$1.50

Single copy 4 cents. Поодиноке число 4 центи.

За кожду зміну адреси платить ся 10 центів.

Адреса: SVOBODA, 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Телефон Адміністрації і Редакції — 498 Montgomery.

Телефон Гол. канцелярії Укр. Народного Союза — 1838 Montgomery.

Всі моні-ордери і чеки треба виписувати на адресу "Svoboda".
При висилцю замовлення належить долучити моні-ордер або чек.

За всі оголошення поміщувані в „Свободі" редакція не відповідає.

ЗБИРАЙТЕ ЖЕРТВИ НА ФОНД ОБОРОНИ ГАЛИЧИНИ ВІД ПОЛЬСЬКОГО ЗЛОЧИННОГО НАЇЗДУ!

Ставаймо до боротьби за волю галицької України всі ми одна велика громада: одна непоборима і незломна у своїй сталевій постанові і своїм сьвятім стремлїню до волї і свободи рідного краю, рідного народу, довго мученого і катованого в неволї!

Не розпука — а завзятє!

Не безрадність — а одна зорганізована думка, праця і боротьба!

Не уступити — але видержати і йти все вперед!

Побіда належить до борців і до завзятих і до тих, що борють ся за правду!

ВІДОЗВА ПЕТЛЮРИ.

Головний Отамен Петлюра передав через канадійського українського делегата п. Осипа Мегаса, підчас його побуту в Камянци слїдуючу відозву до українського загалу в Америцї і Канадї писану власноручно:

ГОЛОВНИЙ ОТАМАН
ВІЙСЬК
УКРАЇНСЬКОЇ НАРОДНОЇ
РЕСПУБЛІКИ.
26. жовтня, 1919 р.
Ставка.

ДО УКРАЇНСЬКИХ УСТАНОВ ТА ОРГАНІЗАЦІЙ СПОЛУЧЕНИХ ШТАТІВ І КАНАДИ.

В хвилю рішаючої боротьби українського народу за свою власну самостійну і від нікого незалежну Республику, в хвилю, коли наші славні козаки і старшини разом зі своїми провідниками напружують всї свої сили, щоби в кривавих боях здобути національну волю і затвердити на віки право розпоряджувати своєю долею, Я СЕРДЕЧНО КЛИЧУ ВАС, ДОРОГІ БРАТИ, до допомоги.

Наше військо зі славним завзятям бєть ся за рідну Вкраїну. Десятками тисяч могил встелило всю рідну землю, бючись з ворогами нашої держави. Воно не має чобіт, теплої одежи, але духа не гасне і віри в остану перемогу. СОТНЯМИ І ТИСЯЧАМИ воно вмірає од ТИФУ і нема чим лікувати його, бо держави Европи не продають нам ліків, не дозволяють перевести до нашого краю закуплене нами майно санітарне, але військо не зважає на ці злиднї (жертви). Певне в правдї святій своєї визвольної боротьби, воно до останнього чоловіка буде битись за Українську Державу і виборе нарешті їй самостійність.

Кличу Вас, брати за океаном, допомогти нам. Шлїть санітарну допомогу нам, посилайте ліки своїм братам. Ми з сердечною подякою приймемо братню допомогу і не злим тихим словом згадають Вас наші герої, які своє життя і кров приносять на благо Вітчизни.

Ми вибоpемо самостійність нашій державі і забезпечимо нашим дїтям можливість всевічного розвитку. Генїй українського народу виявить тоді свою велику силу і розцьвіте тоді буйним цьвітом творча здібність приборканого віками народа. Не довго ще доведеть ся ждати цього щасливого і ясного в нашій многострадальній історії дня. Але зараз, коли ми напружуємо свої сили в титанічній боротьбі, нам потрібна, дорогі — далекі од нас територіяльно — брати, Ваша братня моральна допомога, яка нам дасть нові сили, щоб достойно виконати свій обовязок перед нашою дорогою Україною.

Головний Отаман і Голова Директорії
Української Народної Республіки
ПЕТЛЮРА.

Передавши се віручне письмо репрезентантови заморських Українців д. Осипови Мегасови, головний Отаман Петлюра просив Українців в Америцї заняти ся купном і висилкою на Україну як найбільшої скількости всякого рода медикаментів, обувя, білизни, плащів, санітарних ліків, консерв молока для дїтий і для шпиталів, особливо слати як найбільше ліків проти ріжного рода тифів, які десятькують українську армію. Американські і канадійські Українці повинні через свої організації негайно поробити заходи у Американського Червоного Хреста і прохати його щоби сей заняв ся пересилкою закупленних в Америцї річий для українського правительства.

Добр. Осип Мегас порушував сю справу з представителями Американського Червоного Хреста в Парижі і в Букарештї і сї запевняли його, що зроблять все можливе, коли дістануть дотичні інструкції від головного заряду Американського Червоного Хреста і остаточно від американського правительства. До сеї пори Американський Червоний Хрест помагав в Росії і на Україні виключно армії Денікіна і д. Мегасови виразно сказав інспектор Амер. Черв. Хреста в Европі, др. Емерсон, що він помагав лише Денікінови і коли дістане інструкції від правительства Зл. Держав і свого заряду, сейчас поможе Укр. Правительству. Виду сего американські наші організації повинні негайно поробити заходи у Вашінґтонї, щоби сю некоректність направити. Додати ще треба, що американські Жиди зачали тепер посилати на Україну більшу скількість матеріяльної помочі бідним Жидам і мають в Букарештї свого постійного репрезентанта п. Бекера, який занимає ся перепровою і доставою на призначене місце посилок, колектою між богатими і розділчю між бідних грошей і пожиди і взагалї ведення філянтропійної роботи між Евреями на Українї, які тепер сотками тисяч утікають на Україну з царства Денікіна, в яким відбувають ся майже щоденні кровані протижидівські погроми.

Український отаман Ангел, з яким д. Мегас мав довшу конференцію в Камянци, ствердив між иншим, що в цїлій Черниґівщинї, Полтавщинї, Харківщинї нема ні одної цїлої жидівської хати, що все жидівське майно знищене денікінськими розбишаками, що бачив на власні очи, як денікінські салдати кидали жиді жидівські дїти в огонь в присутности збожеволїлих з розпуки жидівських материй.

Тому то Україна під адміністрацією Петлюри повна тепер зберігати від Денікіна Жидів і помічи для них зі сторони американських Жидів конечна. Українське правительство гарантує протекцію Жидам на Українї і поробило всї заходи, щоби помічі були справедливо роздана між нужденних.

Жидівський міністер в українськім правительстві п. Красний запевнив д. Мегаса, який заложив йому візиту в Камянци, що Жиди во виду кольоссальних погромів від Денікіна, стали тепер дійсно підержувати українську державну цїсю допомагати в будові української держави. Тому то американські Жиди повинні кооперувати як найтїснїйше з американськими українцями в несению матеріяльної і моральної помочи бідному населеню України, яке терпить велику нужду спричинену головно політикою антанти супроти українського правительства.

Добр. Мегас, підчас свого побуту на Українї і в тимчасовій столици України Камянци, мав довші конференції з представниками українського уряду і українського руху, обговорював з ними способи як би могли помогти американські Українці сучасній Українї і чого найконечнїйше треба сейчас Українському Урядови і Українській Армії. Одним з результатів сих конференцій є повисший відручний апель Головного Отамана Петлюри, з яким д. Мегас відбув більше як три-годинну конференцію в головній кватирі Отамана.

Петлюра приняв репрезентанта канадійських Українців з надзвичайною чемностию, тішив ся дуже великим підйомом патріотизма американських Українців і просив дуже негайної матеріяльної і моральної помочі для Української Армії. Прохав зужити фонди зібрані на патріотичні цїли в Америцї на закупно медицин, обув, убрання і негайного висланя американськими кораблями на Україну.

Найкрасшим виразом навязаня тіснїйших духових зносин між Україною з збокеанською Україною було приняте почетного членства в Українськім Інститутї ім. П. Могили зі сторони Головного Отамана Петлюри, міністра фінансів Мартоса, премієра міністрів Мазепи, голови укр. місії в Букарештї проф. Мащенка, яким д. Мегас вручив сейчас членські грамоти з рамени Українського Інституту в Саскатуні.

Бувший міністер війни, а тепер голова Головного Военного Штабу (Закордонний Відділ) д. Ол. Шаповал прохав д. Мегаса о висилку на Україну як найбільше Українців з Америки і Канади, які мають військове і інжинірське образование. Таких людий, з досьвідом мілїтарним сейчас дуже треба на Українї і для них є місце.

Репрезентант Галицьких Українців і Армії диктатор др. Евген Петрушевич прохав через д. Мегаса від американських і канадійських Українців матеріяльної помочі для страждаючого населеня галицької України і для Української Галицької Армії, яка бореть ся по геройськи за рідний край під головною командою Петлюри.

Між Петрушевичем і Петлюрою панує як найбільша згода і одна волї вони працюють над довершенем одної великої цїли, а се визволене українських земель і утворене Української Держави. Оба прохали передати Американській Українї щирий привіт і прохали о ласкаву память і безупинну боротьбу і заходи в американського правительства за признане Української Держави.

Понад усе американські і канадійські Українці не повинні забути умираючої від тифа і холоду геройської української армії. Наша геройська армія творить тепер на наших очах, найкрасшу епопею наших державних змагань, а грядущі поколїня українського народа знайдуть в сїм кріваним епосї нашого геройського незрівнаної картини святого і високого патріотизма, якого примірів не знайдеш нїде в історії людства.

Особа Петлюри стала тепер божищем українського народа, і я, скромний смертельник з далекої Канади, прибувши в дорогу менї Україну і увидївши на власні очі нашу кольосальну національну трагедію, кланяюсь низько перед сею скромно одітою людиною, перед Головним Отаманом Українських Військ Петлюрою, якого уважаю персоніфікацією, уособленем наших національних і державних стремлїнь. Увидївши масу трупів тисячі серед стацій людських тїний хорих від тифа наших героїв здовж українських боєвих лїнїй, увидївши тисячі бідно одїтого нашого війська і серіозний вигляд на лици кождого українського жовнїра; увидївши множество мандрующих повільно до шпиталїв возів наладованих хорими жовнїрами і лежачими на соломі серед болотнистих улиць Камениця, українських салдатів, я мимоволї почув сльози на своїм лици, коли стоячий коло мене американський офіцир вибух плачем дитини.

Трагедія се за мале слово, щоби зясувати загальну сучасну ситуацію на Українї.

ХТО РОЗВЯЖЕ ПИТАННЄ СХІДНОЇ ЕВРОПИ?

Чи розвяжуть старовинні міністри при помочи штучної російської або польської імперії, чи розвяжуть народи?

(З віденського тижневника „Воля").

Реакція робить дивовижні і диковинні комбінації. Вже тепер очевидно, що **російська розвязка східно-европейського питання** не дасть ся перевести в житє. І тому вона думає після неудачі зробити спробу **ягайлонсько-польської розвязки.** Вона думає гальванізувати ягайлонського трупа, який вже перестав жити на початку 18. століття, поваленій силою української нації. Ґазета Пішона, французького міністра закордонних справ, агітує за творенем сильної Польщі в історичних межах, і думку треба вважати ще більш фантастичною ніж „єдіно-неделімську" концепцію з Росією. Се одначе не перешкаджає польській пресі пхати польський уряд до державної катастрофи. Вона агітує за тим, щоби польська армія ішла на Україну, займала Поділє, Волинь і Київщину, бо думає, що те, що не вдалось Німцям, далеко красше зорганізованим, здисциплінованим і консолідованим, удасть ся Полякам, котрих державність знаходить ся в породових болях. Можна сказати напевно, що створенє політичної рівноваги в Европі після польсько-ягайлонської рецепти моготь скінчитись без більшим фіяском як всеросійська спроба. Всежтаки, ізза фантазмоорій европейських реакційних політиків ми стоїмо перед небезпекою фатальних експериментів, котрі будуть коштувати крови і майна східно-европейських народів.

На цілім людстві, а особливо на народах східної Европи, мстить ся відступленє від засади, приняної всесьвітньою демократією, і навіть Вілсоном, від принципу самовизначення народів. Старі методи віденського конгресу, на якому цїлими народами і краями торгувалось як худобою, не збудують европейської рівноваги. Що найвище, ті методи можуть занархізувати цїлу Европу, не виключаючи аліянтських країв. Нова політична рівновага Европи, далеко більш солідна і тривка, повинна творитись на цїлком инакших підвалинах. Політики повинні рахувати ся з тим, що европейські нації, — чи вони малі, чи великі, все одно, — дійшли до сьвідомости; що вони творять осібні індивідуальности, які так довго будуть із зброєю в руках реклямувати своє право на самостійне політичне, культурне й економічне істнованє, поки-його не добудуть. Европейської рівноваги не створиш „єдіно-неделімськими", чи „ягайлонсько-польськими" розвязками. **А „Ягайлонію" і „єдіную та неделімую" час вже зложити до історичного архіву.** Не треба забувати, що 1919 рік се не 1815; що культурний і соціяльний розвій націй в Европі, не виключаючи також народів східної Европи, посунув ся наперед за се останнє століттє; що в лоні сих народів накопичилась надмірність життєвої енерґії, якої легковажити не можна.

І версальський і сан-жерменський мир, які носять на собі слїди старовинни політичного думання, мусять бути зревідовані. А зревідує їх власне ся житєва сила европейських народів. На сході Европи, як вже тепер показуєть ся, не можлива розвязка політичної рівноваги, з'ігнорувши політичні змагання кождого народу зокрема. **Ідеї національної суверенности і самостійности не покинуть ні Українці, ні Кубанці, ні Грузини, ні Вірмени, ні Азербайджанці, ні Литовці, ні Білорусини, ні Латиші, ні Естонці.** І нїодна з тих націй не допустить, аби навіть частина національної території знайшла ся під чужим пануванням. І всї ті нації виступають і виступлять дружно як проти „всеросійської" так і проти „ягайлонсько-польської" розвязки, бо всїм їм грозить одна і тасама небезпека.

Розвязка східно-европейського питання має всесьвітньо-політичне значінє. Як тепер їдуть випадки, вона мусить пійти по лінії прізначення національної суверенности й цїлости національно-територіяльних меж, коли має настати там спокій і порядок. Другої-розвязки немає і не може бути. А як східно-европейська рівновага створить ся на солїдній підставі національного самовизначення, на принципі закона національного тяготїнья, який одинокий є раціональний і науковий, то мусить прийти до ревізії пересталїлого сан-жерменського і версальського мира, якими на місце старих розвалених тюрем народів, таких як Австрія й Німеччина, побудовано нові тюрми.

Всї ті тюрми одначе мусять бути повалені. Цїле людство, котре в тій страшній всесьвітній бойні принесло стільки жертв, крови і майна; стільки настражалось, — заслужило тепер на свободу і не дасть собі вирвати її з рук.

Не час тепер думати про створенє політичної рівноваги, опертої на мілїтаризмі й імперіялізмі. Місце мілїтарної сили одної якоїсь нації, яка тої сили уживати-ме для гноблення других націй, мусить уступити співробітництво усїх культурних націй, визволених зпід чужого ярма. Імперіялізм і мілїтаризм, які на протязі двох останніх століть, починаючи від полтавської битви, накопли стільки лиха, вже збанкротували. Річ очевидна, що і один і другий знаходять ся в судорогах конання, і черговим завданнем всесьвітної демократії являєть ся приспішити його загибіль.

Нову політичну рівновагу в Европі, якої не потрафила створити реакція, створить ся зусиллями всїх европейських націй, зусиллями міжнародної европейської демократії.

А. Хомик.

Щадіть розумно!

Громадянин: Я кождого місяця свої ощадности складаю в той спосіб, що купую державні воєнно-щадничі марки (War Savings Stamps).

Вуйко Сем: Так, щадіть розумно! Се найпевнїйша ощадність. Республика американська не лише дає процент, але дає ще й найлїпше забезпеченє на зложені в неї ощадности.

СТРАШНА КАРТИНА З ПОЛЬСЬКОГО ПОЛОНУ І ВТЕЧІ НА ВОЛЮ.

(З віденського „Українського Прапора").

Зайшов до нашої редакції О. Ф. літ 31, господар з Турки, що служив при 1. гірській бриґаді і росказує:

Я попав ся в польський полон 22. мая с. р. Польські жовнїри обдерли й обрабували мене та скованого завезли до Турки. Через 4 дні держали без їди. В дорозї до Берестя були наші полонені предметом знущань зі сторони цивільних в Ярославі. Одного нашого полковника з Придніпрянської України, забраного зі шпиталя в Станиславові, оббили польські кати палками. Почин давали самі польські старшини (висказ одного польського капітана: „вистріляти їх всїх як псів, пощо кормити гайдамаків?"). По вечері зібрали польські пости наших офіцирів і сьвящеників і сї під польську команду мусїли танцювати і співати і то на переміну, раз співали офіцири, а сьвященики танцювали, то знова на відворот.

Транспорт завезено до Сокаля, де задержав ся до вечера. Голодні люди звернулись карткою до Українського Комітету Допомоги полоненим. Комітет зробив своє, однак команда не дала дозволу на поміч. Вкінци добились ми дозволу, але ціла допомога, хлїб та напроси, пропали в руках польського воятства.

В Ковлї знова обрабовано полонених та інтернованих. На висказ наших старшин, що будуть жалуватись перед польськими властями за знущання польських жовнїрів, дісталось чимало протестуючим. Їх били кольбами в лице. Транспорт завезено до Берестя Литовського. Командантом табору був один Жидок з Яворова. Сей панок заборонив вносити навіть жалоби.

Санітарної допомоги не було ніякої. Вмирало по 20 до 30 людий на тиф. Найбільше вмирало з причини лихої поживи на червінку. Пожива складалась з вики, яку давано три рази денно. Крім вики поживу становив хлїб, — один бохонець на 6-ох і то видавано його що пятий, шестий або семий день.

З табору перевезено мене до цитаделї. Відтам вдалось менї враз з иншими 19 товаришами, продомити двері і втечи дня 24. лютня с. р. Серед втікачів були: сотник Денькович, четар Ружицький, підхорунжий Мазур, хорунжий Свистун, підхор. Федевич, десят. Соловій й вістун Іванців. Страшна була ся втеча. Разом з нами втікали також заразки тифу. Пятого дня втечі, 16 кільометрів від Берестя, помер на тиф сотник Денькович, а недалеко Ковля один вістун. Поживою для нас була: бульба і нетереблене жито з колося. Заки ми дістались до галицької границї померло 2-ох товаришів на тиф. Один товариш помер при ягодах. Змучене товариство дохопилось ягід, як ту нараз одним з товаришів почало дуже кидати й трясти і бідолаха більше не встав. Серед ягідинку товариші поховали його. В Галичинї решта товаришів захорїла на тиф, так, що дальшої їх долї я не знаю. Сам один я передістав ся на чесько-словацький бік при кінци серпня с. р.

strong Jewish minority and several millions of other races.

The Poles number only one-third of the German racial unit and of the Russian racial nit. They are outnumbered three to two by the Ukrainians. A man must be blind not to realize the danger of Poland trying to buck Germany and Russia together.

And yet this is precisely what the Polish leaders are doing. With no thought of the morrow, they are taking no paths to re-establish friendly relations with old enemies, but on the contrary seem to take pleasure in creating new enemies. If we examine the situation of the Poles today, we find them surrounded on all sides by enemies whose combined total outnumbers the Poles about seven to one.

Taking just as one instance of political unwisdom the attitude of the Poles toward the Ukrainians, we see Poland demanding the incorporation of Eastern Galicia and portions of Russia where the Ukrainians are in the majority from seventy per cent. to ninety per cent. This is the worst sort of folly—unless Poland is preparing to make friends with Germany. It is obviously hopeless for the Poles to hold their own against Germans, Russians and Ukrainians combined.

If we want to see Poland hold its western frontiers, as defined in the treaties of Versailles and Saint Germain, the Supreme Council must come down like a ton of bricks upon Polish aspirations in the East. Otherwise the political situation of Poland is hopeless.

Aside from political reasons, the Poles should refrain from seizing territory in which there are Ukrainian and Russian majorities. Poland has built up its great industries by catering up the Eastern markets. If eastern Europe, when it recovers from the Bolshevist regime, sees that Poland has been taking advantages of anarchy in Russia to encroach upon Russian territory, we are in for a new war, in which the Poles will be hopelessly outnumbered.

(From the Philadelphia Press, Nov. 19, 1919.)

Наша газета є присьвячена робітничій справі. Доля та судьба нашого робітника лежить нам на серци передівсїм. Не дбаєм о зиск, тільки о твоє добро, мученику праці! — Пренумеруйте „Свободу"! („Свобода", число 1-ше, 15. вересня 1893).

КОЗАЦЬКЕ СВАТАННЯ
на три дії.
ЦІНА 25 ЦЕНТІВ.
Замовленя висилайте враз з грішми на адресу:
„SVOBODA",
83 Grand Street, Jersey City, N. J.

ATTITUDE OF POLES TOWARD UKRAINIANS IS CALLED SUICIDAL.

Adopt Eye-for-an-Eye Policy Without Power to Enforce It.

FOLLY OF THE WORST SORT.

Cannot Contend Against German and Russian Supporters of Their Enemies.

By Herbert Adams Gibbons.

The Poles seem to be in no frame of mind to make peace with the Ukrainians. The bitterness revealed in speaking of the campaign for Eastern Galicia is alarming. The Poles may be able temporarily to hold all their foes in check. They may possess Eastern Galicia by right of conquest. But it is against all the teachings of the past to believe that the Poles can turn the tables upon their partitioners by using the methods of oppression against Russians, Germans and Austrians that were used against them.

An eye for an eye and a tooth for a tooth is all very well when he who takes vengence has the strength to make his will supreme. But at the very outside estimate there are 30,000,000 Poles in the world, of whom 4,000,000 are outside Europe. In the remaining 26,000,000 are counted a

ГРОШІ
до ГАЛИЧИНИ і БУКОВИНИ
та на УГОРСЬКУ УКРАЇНУ
І ДО ИНШИХ КРАЇВ СЕРЕДНОЇ І СХІДНОЇ ЕВРОПИ.
— ПОСИЛАЙТЕ ЧЕРЕЗ —
АМЕРИКАНСЬКО-УКРАЇНСЬКЕ БЮРО
В НЮ ЙОРКУ
ЯКЕ Є ОДИНОКОЮ ТОГО РОДА УКРАЇНСЬКОЮ НАРОДНОЮ ІНСТИТУЦІЄЮ В АМЕРИЦІ.
АМЕРИКАНСЬКО-УКРАЇНСЬКЕ БЮРО вересняе гроші ПІСЛЯ НАЙНИЗШОГО ЩОДЕННОГО КУРСУ і за ПОДВІЙНОЮ ПОРУКОЮ.
Хто вишле гроші через наше Бюро, має певність, що вислав по найдешевшім курсі, і що ті гроші не пропадуть.
Крім того кождий Українець нехай тямить, що посилаючи гроші через Американсько-Українське Бюро в Ню Йорку, без надного видатку зі своєї сторони помагає народній справі, бо ЦІЛИЙ ДОХІД БЮРА призначений на українські народні цїли.
Пишіть по курс гроший і всї відомости на адресу:
AMERICAN UKRAINIAN EXCHANGE, Inc.,
30 E. Seventh Street, New York, N. Y.

Родимці!

РІЗДВЯНІ СВЯТА І НОВИЙ РІК ЗБЛИЖАЮТЬ СЯ. КОЖДИЙ З ВАС БУДЕ ВЕСЕЛИТИСЬ І БАВИТИСЬ, ЧИ БУДЕ ТАКОЖ ВЕСЕЛИТИСЬ ВАША РОДИНА В СТАРІМ КРАЮ — ГОЛОДНА, БОСА, БЕЗ ДАХУ?

ПРОТЕ НЕ ЗАБУВАЙТЕ О СВОЇЙ РОДИНІ І ПОТІШТЕ ЇЇ ГРОШЕВОЮ ПОМОЧЮ.

ГРОШІ МИ ВИСИЛАЄМО ДО СТАРОГО КРАЮ ПІД ГВАРАНЦІЄЮ — СКОРО, БЕЗПЕЧНО І ПО НАЙДАНЬШІМ КУРСІ. — ТАКОЖ ТЕЛЕГРАФІЧНО...

100 КОРОН - - $ 1.25
1000 КОРОН - - $12.50

JOHN NEMETH STATE BANK,
1597---2ND AVE., COR. 83RD ST.,
NEW YORK, N. Y.

Другий офіс:
10 E. 22ND STREET, NEW YORK, N. Y.

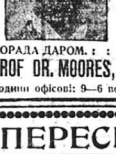

СКОРО ВИЛЧЕНЕ — СЕ ВАШЕ БАЖАНЕ.
PROF. DR. MOORES, Specialist,
ручить Вам за найліпше лічене кождої недуги.

Має 30-літну практику в місті і може дати Вам лікарську опіку, про яку другі лікарі нічого не знають. Ми лічимо всї хронічні недуги успішно — ревматизм, кровні недуги, долягливости печінки, болї жолудка, неправильности мочові, рани і виходи скірні. — Хочемо щоби кождий недужий чоловік прийшов на пораду до нас, а коли Ваша недуга є до вилїчеиа, ми запонікуємось Вами аж до вилїчення. — 109—

ПОРАДА ДАРОМ. : : : Низькі ціни за медицини і услугу лікарську.
PROF DR. MOORES, OFFICE, 407 FOURTH AVE., PITTSBURGH, PA.
Напротив почти
Годинн офісові: 9—6 веч., в суботу до 9. вечер, а в неділї 10—2 попол.

ПЕРЕСИЛКА ГРОШЕЙ

до ГАЛИЧИНИ, РУСИНІ, ПОЛЬЩІ і ЧЕХО-СЛОВАКІЇ.

Ми висилаємо гроші до краю по найнизшім курсі. Сейчасне доручуване.

Ми є агентами AMERICAN EXPRESS COMPANY.

ПРОДАЖА КОРАБЕЛЬНИХ КАРТ НА ВСІ ЛІНІЇ.

Ми даємо правні поради у всїх справах. Перепроваджуєть продажи реальностий. 123—

Ми говоримо до УКРАЇНСЬКИ. Офіс отворений до 8.30 вечер.

PRAISNER & ROBAK
10 Belmont Avenue, NEWARK, N. J.
ФІЛЯЛЬНИЙ ОФІС: TYLER & WARWICK STS.

ДАРОМ ТЕРПЛЯЧИМ НА ПРОПУКЛИНУ

5000 ТЕРПЛЯЧИХ ОДЕРЖИТЬ PIAPAO ДАРОМ НА ПРОБУ.
НЕ КОНЕЧНО ОБТЯЖУВАТИ СВОЄ ЖИТЄ НЕВИГІДНИМ ПОЯСОМ РУПТУРНИМ.

Таку благородну оферту зробив сам винахідник сеї чудової методи, дійжовий через день і ночи, щоби скріпити утомлені мясеї, аби позбути се остатоно невигідного пояса цілком і то без небезпечних операцій.

Нічого не платить ся.

5000, котрі напишуть, пішле пан Стурт достаточну скількість Piapao без коштів. Він цілковито випрошуєть, що се проби не платить ся нічого ані тепер ані пізнїйше.

Перестаньте носити пояс.

Так, перестаньте носити пояс, бо се знаєте з власного досьвіду, що поле на руптур є лише чимось хиленим або фальшивим підпорою через розпаданим ся мускулів. Се пояс **слиняє круженє-крови, підриває лише терплячого здоровлє.** Но, щоб довше носити пояс на руптуру. Тут є дорге средство, котре можете випробувати для гласного доволення і то цілком даром.

Уживає ся в подвійній цїли.

Перше: Першою і найголовнїйшою цїлию Piapao-Pads є, що раз приложене заєдно прилягають до осельних мясеїв, і придержують їх так знаний Piapao, який має прикмету стягати і потрій з поучено зі складниками лїчничими лишкі мясеї дїлає-на приєднане кругаєся проти, підпчує в сей спосіб мясеї і приводить їх до правильного стану, сили і елєстичности. Тоді доверна, а не скорше, можна вилїзати

СЕ Є ДОКАЗ

ЩО ХТО ВИСИЛАЄ ГРОШІ ЧЕРЕЗ

С. Милянович і Вайл Ко.,

ТО ОТРИМАЄ З КРАЮ ТАКУ ПОСЬВІДКУ, ЯКА ПРИХОДИТЬ НА ДОРУЧЕНІ ГРОШІ З КРАКІВСЬКОГО БАНКУ.

Кождий Українець, котрий хоче, щоби його поміч для своєї родини була в краю точно і безпечно доручена, може сьміло і з цілим довірєм **Висилати Гроші** через знану від десяти літ; стару і правдиву **УКРАЇНСЬКУ КАНЦЕЛЯРІЮ І АГЕНЦІЮ:**

S. MILANOWYCZ & WEIL CO.,
193 Grand Street, Jersey City, N. J.

З причини, що курс гроший часто зміняєсь а ми одержуємо сотками листів денно з запитом, який курс гроший, отже згори заявляємо, що неміняємо в кождому відписати і подати курс, бо днесь така ціна а завтра інша. Длятого, висилаючи гроші до краю, нехай пришлють до нас в долярах, а по отриманю вишлемо таку суму корон, який буде курс того дня як отримаємо гроші.

ДО ТИХ, КОТРІ ХОТЯТЬ ВІДІХАТИ ДО СТАРОГО КРАЮ ПОНИЗШЕ НАЙДУТЬ ДРУГИЙ ДОКАЗ.

Сотки Українців з Галичини в останніх кількох місяцях вже виїхали до краю через нашу **Українську корабельну Агенцію,** котрим ми вистарали ся все, що було потрібнє в сім часі до подорожи, а найліпшим доказом є отсей лист з краю від **п. Івана Бончевського з Угнова, повіту Рава-Руська.**

Угнів, дня 1. падолиста 1919.

Поважаний П. Стефан Милянович:

Прошу даруйте, щом опізнив ся дещо написати, а то з браку часу, бо коли дістав ся домів мусів ходити за кіньми і возом два тижні, бо тоді докупнитись. Коні, невеликі лошата, по три роки, я заплатив 10.000 корон, віз новий 2.200 корон.

Виконав картоплі, мусів посіяти жито і троха пшениці, то що для кожду з хлопцями в поле орати. Аж днесь упав сніг, та я вибрав ся з часу до писання.

Тут тепер змінило ся недопізнання, все дорогє, наток до шитя немож дістати.

Тепер списую Вам, коли ми попращались в Джерзи Сіти, а зглядно в Гобокен і кораблєм відплив в полудне. Десятого дня, в суботу, ми були вже в Франції. З французької пристани ми всі, які я з Вас їхали, поїхалисмо потягом до Парижа. Тут в Парижи много людий чекало і ходило до конзуля, але ми всі не ходили і вечером поїхали до швайцарскої границі на ризико. Коли ми приїхали і рано стали на границю, то всіх нас з потягу **комісія** сняла на треку з пакунками. Бідл, хоч плач.

Я побіг до комісаря до хати і питаю чому нас скидають? Відповідає, що пашпорти єк добрі. Коли я доказав, що тут є на тих пашпортах полісувані конзулі, яких було треба (візовані), тоді він мені каже, як так, то добре, але я дідете аж за тиждень. Що тут робити? Я прошу, не помагає. Тоді далисьмо до 20 долярів і зараз були пашпорти добрі. Тоді нас назад впакували до вагона і річи, і ми поїхали через Швайцарію. Швайцарія край дуже гарний і люди є добрі. В Буксу, на австрійській границі, ми чекали деть на пашпорти, бо комісар з границі післав нас до австрійського конзуля в Берно.

З відня ми їхали польським транспортом до Кракова. Тут вже як давні свої горожани, були під опікою.

Кораблем було дуже добре їхати, але колейов дуже зле. Не мають чим палити, нема угля і не мають чим в потягах сьвітити, так що через цілу Австрію аж до Львова ми їхалиночами без сьвітла.

Пане Ст. Милянович, дуже Вам сердечно дякую за Вашу працю і труд, що Ви чесно нас обслужили, що до пашпортів і до шифкарт. Я переконав ся, що Ви нас щиро і таньо обслужили, бо коли я розглянув ся в кораблі, котрим ми їхали, то було много людий каших і в третій кляси, були і чужі, але як я переконав ся, що Жиди і всякі другі мусяньскі агенти вишитали від наших людий тілько за третю кляси, кілько ми у Вас платили за другу кляси. Отже їх богато скривдили. Ми мали всьо в як найліпшім порядку; спане і їдженє, а ті другі порцію як жовнір, а спане нехай не згадую.

Тут власне закінчю уваги і для других і прошу Вас п. Миляновича подайте отсей мій лист до **„Свободи"** і я хочу, щоби кождий знів хто йому є приятель і до кого наші люди мають звертатись, щоби їм помочи дістати єк до краю і найтаньше обслужити.

Отже я можу сьміло сказати, що п. С. Милянович є один, котрий щиро правоє для свого народу і прошу до него уважатись.

Я маю найлучший досьвід, що я будучи в Америці, висилав через 6 літ гроші через **п. Миляновича** і всі зайшли і ані один цент не пропав. Та і тепер, як я відїзджав, том вислав більшу суму гроші і там само в порядку я їх тепер отримав, з чого я щиросердно задоволений.

Вкінци здоровлю Вас, п. Миляновичу, і Вашого спільника, та желаю як найлучшого успіху.

Остаюсь з поважанєм

149-151 **Іван Бончевський.**

Подібних листів отримуємо що дня, так з краю як і з Америки.

До тих, котрі висилають гроші до краю через нас, а не мають наших ковертів анї паперів, то можуть писати на якім небудь папери, хто висилає а хто має отримати, а Моней Ордер виразно виписувати на ня:

S. MILANOWYCZ & WEIL CO.,
193 GRAND STREET, JERSEY CITY, N. J.

МАЛИМ КОШТОМ

можете мати власну господарку і забезпечити собі Вашу будучність, щоби так тяжко не гарувати на старші літа. Можете у нас купити малу фарму о 10.000 квадратових стіп найліпшої урожайної землі, рівної, чистої без жадних корчів за 142-53

$345.00, $50.00 ЗГОРИ і $8.00 МІСЯЧНО НА ВИПЛАТ.

Земля находить ся при великім фабричнім місті Ню Брансвік, стейт Ню Джерзи, 50,000 людности, 55 мінут віддалення з Ню Йорку, де находять ся всїлякі фабрики, з доброю платнею. На тій землі вибудуємо Вам хату після Вашої вподоби, яку можете виплачувати таксамо як рент.

В разі купна компаніїв ваше кошти подорожи.

Офіс отворений також в неділї до полудня.

Не зволікайте а рішайте ся скоро. Приймаємо Ліберти Бонди як готівку. Пишіть або голосіть ся по дальші інформації до

HAMILTON REALTY CO.,
63 PARK ROW, WORLD BLDG., ROOM 910, NEW YORK CITY.

КОМПАНІЯ Є ПІД КОНТРОЛЕЮ СТЕРТУ.

ЗАРОБЛЯЙТЕ $35 ДО $100 ТИЖНЕВО!
РОЗПОВСЮДНЮЮЧИ СІ ВАННИ.

Кождий чоловік уміючий розмовити ся анґлійською мовою, може легко заробляти $35 до $100 тижнево. Позаяк ванна єс є найновійшим винаходом, під кождим зглядом знаменито удосконалена, в котрій небудь кімнаті можна її розставити, сама випорожняєть ся і дасть ся зложити як парасоль. Ґварантована є, що до 10 літ не буде течи; як також ціна її є для всїх доступна. Позатим, що то, що на кождих 10 помешкань в 7 нема ванни. 4|вс51

Одну на показ висилаємо.

По цінник і обширнійші подробиці пишіть зараз до:

INOK HEROLD, 243 E. 76th STREET. NEW YORK, N. Y.

ATLANTIC NATIONAL BANK

продавав вчера чеки і мoні-ордери по слідуючих цінах:

1000 ГАЛИЦЬКИХ КОРОН	$14.00
1000 ПОЛЬСЬКИХ МАРОК	20.00
1000 ЧЕХО-СЛОВАЦЬКИХ КОРОН	22.00
1000 РУМУНСЬКИХ ЛЕВІВ	40.00

Гроші вислані тепер будуть виплачені в краю перед Різдвяними сьвятами. 137-49

257 BROADWAY NEW YORK CITY

один блок від Chamber ул., напроти Сіти Гал.

П. Карманський.

ОТЧЕ НАШ.

Ох, Отче наш благий, котрий царюш на небі
І вказуєш цілій вселенній правий путь,
До Тебе ми з низин звертаєм ся в потребі
І молимо з глибин: Ласкав нам, Отче, будь!

Цілий наш земний гльоб пірнув в потоці крови
І зависна рука тиранії нас бє.
Врізьби нам, Всеблагий, в серця скрижаль любови —
Нехай святить ся скрізь сьвяте імя Твоє!

Ми знаємо, що ми нікчемний пил дороги,
Котрий здуває час і губить в сірій мгли.
І ми безрадні йдем крізь сумерки тривоги:
Твоя будь воля скрізь — на небі й на землі!

Нам вброг наш закрав кроваві плоди тоту
І наших кволих чад сте голоду позїв.
Поглянь на земний ад і вкороти скорботу!
Та дай нам, Отче наш, насущний чорний хліб.

Ми знаємо, що ми чимало нагрішили;
Прости нам сліпоту слабої волі й гліт!
Та кажеш простить у нас немає сили...
Ох, Отче, не жадай від нас надлюдських діл!

Наш човен без весел несеть ся океаном,
Над Сіцілею спокус, над кратером жадоб.
І як мімозі будь над пяним серцем паном?
Не дай, щоб в сіти впав слабий, нікчемний хроб!

Як ті голодні пси, що гонять кволу ланю,
Лукові вороги несуть нам ад терпінь
І невмолимі смерть. І ми стоїм над ланю,
Благаємо Тебе: Розгром Лахів! Амінь.

(З віденського „Українського Прапора").

ВІСТИ З УКРАЇНИ.

(На підставі старокравевих часописий).

„Висша культура".

На хуторі „Затишок" на Харківщині добровольці Денікіна знищили портрет М. Кропивницького.

Пуришкевич.

До Одеси прибув відомий Пуришкевич для організації відділу „Государственной Партіи".

Гетьманські міністри.

У. Т. А. повідомляє, що в Одесу прибули бувші гетьманські міністри: Гербель, Гавриилов, Варун-Секрет, Ненарокомов і Бейнбот. Гербеля призначено вже головноуповноваженим до харчевих справ.

Митрополит Антоній в Києві.

До Києва з Харкова прибув київський митрополит Антоній, якого увільнили були Поляки. В Софійському соборі митрополита зустріло чорносотенне духовенство і закидало його цьвітами. Антоній вислав Денікінови привіту телеграму.

Военна добича большевиків.

З Одеси, почавши від Одеси, а скінчивши на Києві, набрали большевики безчисленні добра сибіла і золота і вивозять їх здовж Дніпра в сторону Гомеля. Большевицькі обози тягнуть ся на кілька верств. Сі обози конвоюють Хінці.

Бунт бувших українських полонених.

В Одесі збунтувались деякі добровольчі відділи, які складали ся з бувших полонених, присланих недавно з Німеччини.

Як жиє Денікін?

З Одеси доносять, що Денікін ні на хвилю не опускає Таганрогу. Він взагалі не виходить з дому, який стереже кордон війска і жандармів. Нїодин цар не був окружений такою густою сітию прибічної сторожі і поліційних аґентів як Денікін. До нього не припускають нікого, хиба випробованих вірних монархістів, та загорілих представників. Сам Денікін і його окружение боять ся атентату. Заговірників видять вони в кождім російськім підданім. Раз лише виїхав Денікін з Таганрогу до Одеси. Їхав з'я панцирним поїздом. Ціла дорога була сильно стережена. Поїзд, яким їхав Денікін, не мав означеної рути і часу приїзду, ні відїзду з водпоїзних станцій. Лише англійзок такої стислої особистої охорони Денікін не впав жертвою замаху.

Сасітарний транспорт Міжнародного Ч. Х.

Камепець, 2. падолиста. — Сюди прибуло 32 ваґони санітарного майна і ліків, та медичний персонал з сестрами-самаританками від Міжнародного Червоного Хреста.

Українська вимова в церквах.

Міністер Ісповідань звернув ся до всїх українських епископів і просив припильнувати, щоб в усїх церквах на Україні церковно-славянські богослужения правились з українською вимовою.

Заступник ґр. Тишкевича в Ватикані.

Львівська „Нова Рада" повідомляє, що український уряд вислав до Риму о. Бона, який має заступати неприсутного гр. Тишкевича.

Зміни в команді української армії.

Як повідомляє „Нова Рада", головний отаман призначив командантом наддніпрянської армії отамана Сальського, командатом запорожського корпусу отамана Омеляновича-Павленка, а командантом волинської групи отамана Заградського.

Українці в Одесі.

Як повідомляють одеські ґазети, в адміністративний відділ одеського окружного суду поступив на затвердженє устав одеської ради культурно-просьвітних і торговельних українських організацій, в склад якої увійдуть по два члени від одеських українських кооперативних інституцій (Дніпросоюз, Централ, Споживсоюз, Українбанк), вчительської, жіночої та других спілок. Тепер в Одесі є дві українські ґімназії і сім початкових шкіл, на утримание яких по конторуючу потрібно три міліони карбованців. Аби одержати сї кошти, Українці гадають організувати самоподатковане членів одеської української громади.

У. Р. Капеля.

Як повідомляють з Каменця, Міністерство Освіти асиґнувало ще на 4 місяці, разуючи з 24 червня, кошти на подорож Української Республиканської Капелі за кордоном.

Кобзарська капеля.

Відділ пропаґанди краєвого кубанського уряду утримує на державні кошти кобзарську капелю. Крім сього в сім році мають ся відкрити школу на 30—40 учеників. На директора школи запрошуть відомого кобзаря Гната Хоткевича.

Закрите „Ради".

В Києві закрито добровольчеською командою українську ґазету „Раду".

Памятник Столипіну.

З Києва повідомляють, що міська рада піднала питанне про збудованне памятника Столипіну, який повалено підчас революції.

Полтавський університет.

На полтавському історично-фільольоґічному факультеті протягом 1919—20 р. будуть прочитані такі курси на історичним і словесним відділі: Історія Риму — проф. Е. О. Чорноусов; Історія Сходу — проф. Н. С. Голодин; Історія Мистецтва — проф. Ф. З. Шміт; Історія Психольоґії — І. Г. Вашенко; Історія нової філософії — І. А. Чаленко; Історія української літератури — В. А. Щепетев; Спеціальний курс історії української літератури — проф. Н. Ф. Сумцов; Церковно-славянська мова — проф. С. М. Кузьбанин; Історія російської літератури — проф. О. І. Білецький; Історія античної літератури — проф. Е. Г. Кагаров; Історія українського мистецтва — С. А. Таранущенко; Історія Росії в XVII. ст. — І. Ф. Рибаков; Історія України стародавнього періоду — Н. Ю. Мірзаєв-Авакянц; Історія Любобережної України — проф. Д. І. Багалій; Історія держави — В. А. Барвінський; Політична економія — І. В. Лебединський.

Український театр на Буковині.

В Чернівцях істнує український театр під управою Сизора Терленського. Театр дає вистави не лише в Чернівцях, але й на провінції, як в Кіцмані, Заставні і т. д.

Банкноти Денікіна.

Банкноти Денікіна появили ся на Україні. Мають вони напись „Єдина неділїма Расія", та мають курс на рівні з царськими та думськими рублями. Рублї большевиків та Керенського з приказу Денікіна випофано з обігу і се вплинуло на знижку рублїв думських та царських.

ВИШЛЕМО КОЖДОМУ, ХТО СОБІ ЗАМОВИТЬ НЕЗВИЧАЙНО ГАРНУ ПОВІСТЬ О. КОБИЛЯНСЬКОЇ

В неділю рано зілє копала

ЦІНА ЛИШЕ 75 ЦЕНТІВ.

Замовленя висилайте враз з грішми на адресу: „SVOBODA", 83 Grand Street, Jersey City, N. J.

ПЕРША ЧИСТО УКРАЇНСЬКА ЕКСПОРТОВА КООПЕРАТИВА

ПЕРЕСИЛАЄ ПАКУНКИ ПЕВНО і з УСПІХОМ, АСЕКУРУЄ ДО МІСЦЯ ПРИЗНАЧЕНЯ

Філія: American Express Company,

Подаємо до відома радісну вістку тим, що нарікають що їх родини не отримали гроший або що гроші за довго ішли. Ми Вам вишлемо гроші так, що за три до чотири тижні будуть на місци. Гроші вислані тепер Вашим родинам будуть виплачені в банках в Галичині в слідуючих містах: В банку у ЛЬВОВІ, СТАНИСЛАВОВІ, СТРИЮ, ДРОГОБИЧИ, ТАРНОПОЛИ, ПЕРЕМИШЛИ, ЯРОСЛАВЛИ, ЯСЛІ, НОВИМ САНЧИ, РЯШЕВІ, ТАРНОВІ, а для БУКОВИНИ в ЧЕРНІВЦЯХ.

Не чекайте але пишіть до нас як вислати гроші аби Ваша Родина отримала за три до чотири тижні. Ви самі в листї вишлете їм і на жадане особисте чи писемне вислана квота буде виплачена Вашим рідним без застереженя в вище згаданих банках.

ПИШІТЬ ДО НАС ПО ВСЯКІ ІНФОРМАЦІЇ. ЇДУЧИ ДО ДОМУ ЗАЙДІТЬ ДО НАС І СПИТАЙТЕ ДЕ ПЕВНО І ТАНО ПЕРЕСЛАТИ ГРОШІ, КУПИТИ ШІФКАРТУ, ВИСЛАТИ ПАКУНОК.

ПИШІТЬ ДО НАС У ВСЯКИХ СПРАВАХ, А ОТРИМАЄТЕ ЧЕСНУ І ДАРЕМНУ ПОРАДУ.

Ukrainian Export Cooperative Company,

318 BROADWAY, NEW YORK, N. Y.

Марк Твен.

ДИТИНЯЧІ ЗАБАВИ.

Переклав **П. Франко.**

У своїх альпейських мандрівках стрілив я раз гурток малих дітий, що видумали собі зовсім своєрідну та дивну забаву; але се лиш мені так здавало ся, бо вони бавили ся зовсім природно і знаменно. Вони були поприв'язувані до себе шнуром, в руках тримали малі альпейські палиці і драпали ся на низку, скромну купу навозу, уживаючи до сього всеї можливої оглядности і дбайливости. Провідник на початку походу вирубував з найбільшою пильностию сходи в ледовій горі своєї уяви, а жадна з малих малп дні рушила ся, заки його попереднік не умістив ся на висшій сходці. Коли би ми довше задержали ся, то без сумніву побачили би і страшне зірване, поруби би, як відважні подорожники прокричали би на вершку голосне „гурра", подивляючи „чудовий вид" і побачили би, як вони лягають серед виразів повного знеможеня на взнеслій висоті, щоби кричати.

В Невадї бачив я часто, як діти бавили ся в „копане срібла". Головною річию був очевидно якийсь нещасливий случай в копальни, при котрім треба було грати дві важні ролї: першу, того, що задушений і що впав у шиб і по друге, того відважного героя, котрого спускають у глиб, щоби першого знов витягнути на денне сьвітло. Один малий шкраб, котрого я знав, напирав ся все відгравати обі ролї. Спершу падав в шахту і тратив ваге, потім появляв ся знов на поверхни і злазив знов у низ, щоби видобути власного трупа.

Все той е наймудрійший з хлопців, котрий грає ролю героя. В Шайаґції се є перший провідник, в Невадї наставник шахт, в Еспанії найзвісніший тореадор і т. д. Але жадна з тих роль не дорівнює на повазі і величині тій ролї, котру вишукав собі семилітний син Джіммі мого знакомого пароха. Його батько заборонив йому одної неділї бавити ся в трамваєвого візника, слідуючої неділї не сьмів бути капітаном парівця, слідуючої неділї заборонено вертає кошти провадити своє військо до бою і так ішло все дальше й дальше. Вкінци сказав синок:

„Ну, тепер я вже все випробував, але все було зле. В що можу отже бавити ся?"

„Сього не знаю, Джіммі, але ти можеш лише в се бавити ся, що випадало би в Господний день".

Слідуючої неділї увійшов парох тихенько до дитячої кімнати, щоби побачити, чи діти не задумують чого невідповідного. На столи крісл якраз по середині кімнати висіла шапка Джіммі; одна мала сестричка взяла шапку, вдала, що кусає її зубами, подала тоді другій сестричці і сказала:

„Здж сей овоч, він добрий!"

Ах, діти бавили ся в прогнанє з раю! — се відразу зі страхом зрозумів поважний панотець; але одна обставина дещо його успокоїла: „Я справді скривив Джімма", подумав собі, „я й не підозрівав, що він так скромний; сим разом не вибрав собі жадної з найважнійших роль, ні Адама, ні Евн". Але й сеї потіхи мусів небавом позбути ся; він оглянув ся і побачив Джімма, що стояв в куті з поставою, яка наказувала пошану, з грізно наморщеним чолом. Що се мало значити, легко можна було вгадати — він сам представляв Бога!

„Високу простоту сеї гадки нічого не може перевисшити.

ТЕАТРАЛЬНІ КНИЖКИ

які має на складі

КНИГАРНЯ „СВОБОДИ":

Американський Шахтяк. Образ з житя руських робітників, в 3-ох діях. — Ціна	30 цент.
Американець. Веселий образ з житя народу зі співами, в трох діях. — Ціна	15 цент.
Бондарівна. Драма в 4. діях з 5. відслонах. — Ціна	20 цент.
Блудний син. Образ з житя наших селещіїв в Америці у 4 актах зі співами. — Ціна	25 цент.
Верховинці. Драма на три дії, ціна 30 ц.	
Власна хата. Прольоґ. Для виповнення проґрами при отворенню власних Народних Домів і читалень. — Ціна	10 цент.
Вихованець. Народна комедія в 4-ох діях зі співами і танцями. — Ціна	25 цент.
В неволї темноти. — Комедія з житя руськоа-американського народа в 3. актах. Ціна	25 цент.
Вертеп. Сценічна картинка для колядників, що ходять по хатах в часї Різдвяних Сьвят. — Ціна	5 цент.
Гонта сьв. Николая. Драматична гра для дітий. — Ціна	10 цент.
Два домики і одна фіртка. Комедія в 1. дії. — Ціна	15 цент.
Зоря нового житя. Комедія в чотирох діях. — Ціна	30 цент.
Іцко-Сват. комедія в 1. дії. — Ціна	30 цент.
Капраль Тимко або що нас губить? Народна мельодрама в пятьох актах. І. Мидловського. — Ціна	20 цент.
Козацьке сватанє, на три дії. — Ціна	25 ц.
Манїгуда. Комедія в одній дії, зі співами і танцями. — Ціна	10 цент.
Мисливі в Арестанти. Народний образ в двох діях. — Ціна	15 цент.
Монольоґи, ч. 1. — Ціна	20 цент.
Монольоґи, ч. 2. — Ціна	20 цент.
Монольоґи, ч. 3. — Ціна	20 цент.
На відпуст до Києва, комедія в 3-ох діях. Ціна	30 цент.
Найимчка. Драма в 5-ох діях — Ціна	35 цент.
Наталка Полтавка. Оперетка в 3. діях. Ціна	20 цент.
Настоящі, комедія в одній дії. — Ціна	20 цент.
Невольник, драма в 5. діях. — Ціна	15 ц.
Не клени. Образ з житя народа в одній дії. — Ціна	10 цент.
Ой не ходи, Грицю, та на вечерниці. Народна драма зі співами в 5. діях. М. Старицького. (В перерібці Олександрова). — Ціна	30 цент.
Ох! не любо двох! Оперетка в 3. діях. — Ціна	25 цент.
Пімста за кривду, драма в пятьох діях, а шести відслонах, зі співами і танцями. — Ціна	30 цент.
Панна Штукарка, жарт на три дії, ціна	30 ц.
Пекло в хаті. Образ з житя народа в одній дії. — Ціна	15 цент.
Свекруха. — Комедія в 3. діях. — Ціна	25 цент.
Страйк. — Сценічний образ з трох діях з житя хліборобів в Галичині. (Штука для аматерських театрів). — Ціна	20 цент.
Соколики, комедія в 4-ох діях. — Ціна	35 цент.
Сатана в бочці. Комедія зі співами в 1. дії. Ціна	10 цент.
Сватанє на Гончарівці. Українська оперета на 3. дії. Грицько Квітка-Основяненко. Ціна	35 цент.
Терновий вінок або Жертви щирости. Драма на 4. дії. — Ціна	50 цент.
Тато на заручинах. Міщанська пригода в одній дії. — Ціна	10 цент.
Убийники, мельодрама в пяти діях в одній найтрі відслонах. — Ціна	35 цент.
Упрадне щастє. Драма з сільського житя в 5-ох діях. Написав Іван Франко. — Ціна	25 цент.
Хто винен, драма в трох діях. — Ціна	15 цент.
„Хмара", в 5-ти діях з співами, хорами і танцями. А. Д. Суходольского. Ціна	15 цент.

Вічевий співанник. — Ціна ..... 5 цент.

Вибір поезій Івана Франка (з житєписю автора). — Ціна ..... 35 цент.

Пісні емігранта. — Ціна ..... 10 цент.

Рання збірка веселих віршів Степана Руданського. Ціна ..... 55 цент.

Промови і декламації на весїлях, хрестинах і забавах. — Ціна ..... 10 цент.

Різдвяна ніч (з 10 образками). — Ціна ..... 20 цент.

Робітничі пісні. — Ціна ..... 10 цент.

Словар чужих слів. 12.000 слів чужого походженя в українській мові, предлагаю вже др. Зенон Кузеля, в ширшій оправі. — Ціна 82.00

Тарас Бульба. Історична повість з ілюстраціями. — Ціна ..... 50 цент.

Як писати листи або найновійший і найпрактичнійший Русько-анґл. листівник. — Ціна ..... 75 цент.

Гроші належить висилати враз з замовленєм на почтовий або експресовий моні-ордер або в редиґованім листї на адресу:

"SVOBODA", 83 Grand Street, Jersey City, N. J.

ЧИТАЙТЕ УКРАЇНСЬКІ КНИЖКИ І ГАЗЕТИ БО ЧАСТЕ ЧИТАНЄ ВЕДЕ ДО ПРОСЬВІТИ. А ПРОСЬВІТА — СЕ СИЛА. —ПИШІТЬ ПО ЦІННИК КНИЖОК ДО ДРУКАРНІ „СВОБОДИ", 83 ҐРЕНД СТР., ДЖЕРЗИ СІТИ, Н. ДЖ.

ВИ МОЖЕТЕ ЇХАТИ ДО ЕВРОПИ, ВИ НЕ МОЖЕТЕ ПЕРЕНЕСТИ ЕВРОПИ СЮДИ, АЛЕ ВИ МОЖЕТЕ БАЧИТИ ЦІЛУ ЕВРОПЕЙСЬКУ ВІЙНУ ТІЛЬКИ ЗА $3.85.

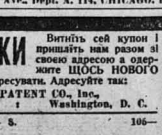

Війна покінчена. Чи ви бажаєте собі бачити ті страшні бої, котрі відбувались у Франції, Бельгії, Росії, Італії, Сербії, Анґлії або других сторонах Европи? Чи ви бажаєте собі бачити борби помiж субмаринами а воєнними кораблями на високім морі? Борбу геропліпів в воздусї? Край, села і міста попищені і церкви попищені в руїнах, сю фактичну грозу війни, в котрій майже цілий сьвіт боров ся?

Ви можете все се бачити у своїй власній хаті без жадних коштів, представлене все чисто при помочи наших стереоскопів послідного винаходу. Усї ті види були знані на полях битв і коли ви дивитесь на них через той стереоскоп, ви будете бачити їх так чисто немов би вони були живими. Читанє в часописях і книжках не може дати вам так чистого образу як ви бачите ті образці з війни через наш стереоскоп. Тоті стереоскопи є сумлінно зроблені і дуже сильні, витримають на богато літ а види будуть не аби якою памятною зі сьвітової війни.

Ті стереоскопи з 6-ма серіями видів з війни, займають 150 образців, будуть продавані вам через короткий час тільки по цінї $3.85. Правдива вартість є щонайменше $10.00 і можуть бути замовлювані тільки в нас. Се є щось абсолютно нового і интересного для вашого дому, тому о скільки бажаєте собі заладити гроші, пришліть своє замовленє сейчас нім ціна буде піднесена. Не посилайте гроший наперед. Залучіть 50 центів почтовими марками як задаток, решту доплатите коли вам заношене зістане доручене до вашої хати. — Пишіть сейчас до: 140w49

UNION PRACTICAL CO., 1005 Milwaukee Ave., Dept. A. 114, CHICAGO, ILL.

ПОЗІР ВИНАХІДНИКИ

Витніть сей купон і пришліть нам разом зі своєю адресою а одержите ЩОСЬ НОВОГО І ЦІКАВОГО, що Вас буде дуже інтересувати. Адресуйте так:

AMERICAN EUROPEAN PATENT CO., Inc., Pacific Building, Washington, D. C.

КУПОН — 8. 106—

Поважані Панове:

Подаю Вам мою адресу і прошу прислати мені безплатно Вашу лісту НОВИХ ВИНАХОДІВ, котрі можуть бути потрібні і вожиувані, як також другі цікаві інформації о патентах.

Моє імя

Адреса

Час Радости і Веселости

скоро надійде. І ваші рідні в старім краю бажали би у веселім настрою витати Рождество Спасителя; вам треба уможливити їм се поданем грошевої помочи на відвернене нужди і смутку. Зробіть їм

Веселі Різдвяні Свята

та пішліть вашим родинам

Гроші до Старого Краю

ЧЕРЕЗ НАЙБІЛЬШИЙ ХРИСТІЯНСЬКО-СЛАВЯНСЬКИЙ СТЕЙТОВИЙ БАНК

BOSAK STATE BANK, Scranton, Pa.

ПОСИЛАЄМО ГРОШІ ДО ГАЛИЧИНИ, ПОЛЬЩІ І ВСІХ ИНШИХ ЧАСТИЙ СВІТА СКОРО, БЕЗПЕЧНО І ТАНО ПІСЛЯ БІЖУЧОГО КУРСУ ВИМІНИ

Невідкладайте, аби не було за пізно. Пришліть гроші як найскорше, таки сьогодня, аби ваші рідні дістали їх на час, на Свята. А як хочете мати певність, що ваші гроші дістануть ся до властивих рук, то посилайте їх завсіди через стейтовий банк:

BOSAK STATE BANK
434 Lackawanna Ave., Scranton, Pa.

ДЕПОЗИТОРІЯ ФОНДІВ ПРАВИТЕЛЬСТВА ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ, СТЕЙТУ ПЕНСИЛВЕНІЯ, ПОВІТУ ЛАКАВАНА, МІСТА СКРЕНТОН І УКРАЇНСЬКИХ ОРГАНІЗАЦІЙ.

Від 1-го падолиста до кінця свят, наш Заграничний Департамент буде отворений щоденно від 9. рано до 9. вечером, окрім неділї і сьвят.

Коли не можете прийти особисто, пришліть Ваш мoні-ордер почтою, а ми полагодимо скоро Вашу справу.

ВАЖНЕ! ЧИТАЙТЕ! ВАЖНЕ!

ПОМОЖІМ ВІДБУДУВАТИ РІДНУ УКРАЇНУ.

Що Україна наша цілковито знищена, знаємо всі. Але в який спосіб помочи Україні, не всі ще знаємо. Знаємо, що наші рідні Братя і Сестри в старім краю НЕ МАЮТЬ В ЩО УБРАТИ СЯ. Не мають УБРАНЯ, не мають ЧОБІТ. Не мають ПОЛОТНА, не мають СУКНА, не мають МАТЕРИЯЛ, не мають ШКІРИ. Не мають ГОЛОК, НИТОК. Не мають МАШИН ДО ШИТЯ. Не мають РІЛЬНИЧИХ МАШИН до управи ріллі. Не мають МАШИН ДО НАПРАВИ ДОРІГ. Не мають МАТЕРІЯЛІВ ДО ВІДБУДОВАНЯ ФАБРИК. Не мають чим понаправляти зелїзницї: БРАК ШИН, ВОЗІВ, МАШИН, ЛЬОКОМОТИВ. Не мають МАШИН ГІРНИЧИХ ані КОПАЛЬНЯНИХ. Не мають МАТЕРІЯЛІВ ДО ВІДБУДОВАНЯ КОРАБЛІВ.

ТОГО ВСЕГО МИ МУСИМО ДОСТАВИТИ УКРАЇНІ З АМЕРИКИ

АБИ ВОРОГИ НАШІ НЕ ВЗЯЛИ ТУ ДОСТАВУ В СВОЇ РУКИ, ми оснували в НЮ ЙОРКУ УКРАЇНСЬКО-АМЕРИКАНСЬКУ АКЦИЙНУ КОРПОРАЦІЮ „AMERUS TRADING CORPORATION".

Наша корпорація буде доставляти на УКРАЇНУ всіх тих потрібних матеріялів.

ОСНОВНОГО КАПІТАЛУ ЗЛОЖЕНО В БАНКАХ ПІВ МІЛІОНА ДОЛ.

Повідомляємо рівнож, що в коротці отворимо в Ню Йорку ПЕРЕВОЗОВЕ БЮРО І ПРОДАЖУ ШИФКАРТ і висилати будемо наших Українців до старого краю на своїх власних кораблях.

Бажаєш інформації уділяє: 39—147чв—

AMERUS TRADING CORPORATION,
165 BROADWAY, Phone: Cortland 6700. NEW YORK, N. Y.

КУПУЙТЕ ВОВНЯНІ „СВЕТРИ".

Котрі через короткий час тільки продаємо до зниженій цїнї. Єсли хочете мати добрий і дешевий светер, то купіть тепер, понеже за місяць заплатите два або три рази тільки як тепер, тому не надумуйте ся довго, тільки пришліть замовлене сейчас. Продаємо светри після нумерів — дешевше і дорожше.

№ 1. Светер синьої краски, сильно зроблений, з ковнїром і двома кишенями. **Цїна $4.95.**

№ 2. Светер зроблений з лїпшої мішаної вовни, сино-темної краски, гарно зроблений, подвійний, з гарним ковнїром і двома кишенями. **Цїна $7.98.**

№ 3. Светер з мішаної вовни грубо вязаний, гарно зроблений з перворядним ковнїром і з двома кишенями — гарантований. **Цїна $10.98.**

№ 4. Кавалірський светер, зроблений з найлїпшої вовни в ріжних красках, які кому подобають ся. Кождий светер гарантований. Красно вишитий з красним ковнїром і двома кишенями. Цїна тільки **$14.95**, в лїпшім гатунку **$17.98.**

При замовленю подайте нумер светра і цїну, а також подайте міру як великий має бути светер. Мяко числа від найменших до найбільших і так: ч. 34, 36, 38, 40, 44 і 46. Той послїдний числом є на дуже тугого мущину.

Поникше описуємо гарні і добрі шапки для робітників, виробленяні для тих, котрі не хочуть аби їм мерзли уха, зроблені є з доброї матерії, витиканї трубою ватою і обшиті шовком, що по спущеню той закриває уха. Є це дуже добра і вигідна шапка, гарантована на довгі роки. Цїни після гатунку: **№ 6—цїна $3.98; № 7—$4.98; № 8**—найлїпша і гарно зроблена, **цїна $5.98.** При замовленню подайте величїть, цїну, як рівнож і краску.

Не потребуєте присилати гроші з гори, а пришліть тільки доларa завдатку, решту доплатите при дорученю. 140в149

Коли хочете скористати з сеї оферти, то не чекайте, але купіть сейчас, а переконаєте ся о вартости нашого товару. Купіть той светер для свого батька або матери і пишіть до сего гарного краю, а з певностию будуть вам за се вдячні.

Замовте своїм кревним в краю, бо як відомо вам, там нема досить одежи, тому коли пішлете їм светри і шапки, то певностию о Вас нїколи не забудуть.

Прислайте замовленя сейчас до:

AMERICAN SALES CO.,
1926 W. HURON STREET, Dep. 18, CHICAGO, ILL.

КУПОН НА СВЕТЕР.
AMERICAN SALES CO. Dep. 18.

Прошу прислати светер № ..... за цїну $..... Залучаю доларa задатку і решту заплачу при відборі.

Імя і назвиско .....

Адреса .....

Місто .....

Стейт .....

ЦІНИ ХАРЧІВ ПЕРЕД ВІЙНОЮ І ПО ВІЙНІ.

Що від початку війни в 1914 році хліб і мясо дуже подорожіли, то загально відоме. Одначе як цїни піднимались і скілько точно підняли ся, то звичайно лише приблизно можна сказати, бо трудно зібрати цифри, які можнаб точно порівнати. Послїдний випуск (за липень) Monthly Labor Review подає цїлий ряд статистичних таблиць і графічних карт, що показують зміни в цїнах на чотири головні харчові матеріяли на деяких американських торгах за кождий місяць від січня 1913 року до мая 1919. Для лїпшого порівнаня всї цїни подають ся за фунт харчового матеріялу.

Показуєть ся, що за послїдних пять лїт цїна живої худоби і свіжого волового мяса, як в гуртовній так і в дрібній розпродажі, подвоїла ся. В маю 1914 року жива худоба на заразіз продавала ся на шікаґоськім торзї по 8.73 центів за фунт живої ваги. Цїна мяса в гуртовній продажі в Ню Йорку була 13 центів. А тесаме мясо в дрібній розпродажі, в різницях Ню Йорку, коштувало 25.70 центів за фунт. По пяти роках, в маю 1919, такасама худоба продаєть ся до шікаґовських різниць по 17.74 центів, в Ню Йорку мясо розпродуєть ся на гурт по 22.63, а в окремій розпродажі по 46.90 центів.

Таксамо майже в двоє збільшила ся цїна на свинї та вудженну шинку як в гуртовній так і в дрібній продажі. В маю 1914 року свинї продавали ся в Шікаґо по 8.36 центів, вуджена шинка на гурт по 15.75 і в дрібній розпродажі (краяна шинка) по 31.70. В маю 1919 р. цїни представляють ся так: 20.76, 37.69 і 56.60 центів.

Тодї як цїни на мясо підносили ся постійно, то хліб дорожів лише до лїта 1917 року, коли заведено державну контролю цїни, а з того часу удержав ся меньше-більше в тійсамій цїнї. Фунт зимової пшениці коштував в Канзас Сіти в маю 1914 року 1.49 цнт., фунт пшеничної муки в гуртовім купнї 1.94 цнта, а фунт хліба з тої муки в пекарнях Канзас Сіти 5.40 центів. Тепер, а властиво в маю 1919 р., фунт пшениці коштує там 4.35, фунт муки 6.01, а фунт хліба 9.35 центів.

В маю 1914 р. в Шікаґо продавала ся кукурузa по 1.25 цнт. за фунт. За фунт кукурузяної муки платили гуртові купцї в Тер Гот (Індіяна) по 1.65 цнт. за фунт, а за фунт тоїсамої муки в дрібній розпродажі треба було платити в Індіянаполіс по 2.60 цнт. за фунт. В маю 1919 року кукурузa в Шікаґо вже цїнить ся по 3.16 цнт. за фунт, мука в гуртових складах в Тер Гот по 3.81, а в Індіянаполіс за окремий фунт кукурузяної муки треба заплатити 5.30 центів.

Др. А. Крістенсен.

З ФІЛЬОЗОФІЇ ПОЛІТИКИ

Переклав Михайло Лозинський.
ЦІНА 65 ЦЕНТІВ.

Замовленя висилайте враз з грішми на адресу:
„СВОБОДА",
83 Grand Street, Jersey City, N. J.

RESOURCES AND POSSIBILITIES OF THE UKRAINE

(Summary of article in Russo-British Chamber of Commerce Journal, London, August, 1919, by British vice consul at Kharkov.)

When speaking here of the Ukraine, I have no political boundaries in mind. From a commercial standpoint the coast and hinterland of the northern shore of the Black Sea form a whole capable of being served by one organization, an immense tract of country that includes the lands of the Don and Kuban Cossacks and runs north into the Kursk Government. The Ukraine can not be economically independent of other portions of the former Russian Empire. It requires clothes from Moscow and wood from White Russia, while Ukrainian coal and iron are essential to the rest of Russia.

The trade of the Ukraine has not usually been estimated separately and figures are not readily available. The competition in freights in the Baltic and the special Russian railway tariffs, also the rather high port duties at Odessa and the excessive charges for coastwise shipping in the Black Sea, encouraged a large portion of the goods destined for the Ukraine to enter by the Baltic ports an dto figure as North Russian imports. German good reached the Ukraine via Poland and their final destintation was not specified in the statistics. Finally many large merchants in Moscow and Petrograd had branches or agencies in the south, orders being given and payments being made from Moscow and Petrograd, so that the foreign seller had no concern with the final destination.

Nevertheless, the industries of the Ukraine are extensive and varied. They are based not so much on the requirements of the local population as on the resources of the region, which include extensive iron and coal deposits, salt, pottery clay, a fertile soil, cheap transportation facilities by river and rail, and a favorable climate. With these resources, with its millions of peasants, the most advanced in Russia in their ideas, methods and wants, and with its growing towns and many seats of learing, the Ukraine accounts for a large share of Russia's commerce and offers a fruitful field for foreign enterprise.

Investments and Trade—Present Industrial Conditions.

England, France, and Belgium invested large sums in Russia, but neglected its trade; Germany's financial engagements in Russia are negligible, but it had the lion's share of Russia's import trade, particularly the most profitable part. The German goods that reached Russia were mostly manufactures, while British exports consisted mostly of coal, tea, cotton, herrings, and tropical goods. It requires a better organization, more intimate knowledge of the market, and more energy to create and hold a market in the class of goods in which eGrmany was predominant. The present difficult financial position in which England finds itself after the war demands the encouragement of the exportation of manufactured goods, and for these the Ukraine will certainly become a valuable market. Strong German competition must be expected in the Ukraine as soon as Germany has put its house in order. The German knows the country well and has old-established connections and a friendly clientele, and he will make every effort to regain this important market.

The importance of the cooperative societies for carrying on this trade both import and export, is evident The number of members of cooperative societies has risen during the revolution through the extinction of private enterprise and banking under Bolshevik rule. Very few goods were procurable at all, and these few passed mostly through cooperative stores.

The picture presented by a study of pre-ar Ukraine will show the past and indicate the future, but it will not be true to the present. The chaos of revolution has wrecked many a large estate, the industries are in a sorry plight, the currency, which has largely found its way into the peasants' coffers, is without international value. Many of the mines, works, and factories are idle or are working with a deplorably low efficiency. Their equipment has been depreciated by excessive strain without adequate upkeep during three years of war and they have suffered since then by the absence of proper management and the conscription of their depleted bank accounts. The enterprises are without fuel, capital, or credit, but the equipment must be renovated and certain materials supplied from obroad before the industries can be put on an efficient footing.

Some sugar factories and distilleries have been demolished during peasant riots and several of the mines have been flooded by stopping the pumps. But in the industries where organized labor is employed the workmen, as a rule, have protected the works from destruction or serious damage.

Need of Credits and of Manufactures —Sugar and Fruit Industries.

It is essential to the reestablishment of the industries of the Ukraine, which to a considerable extent, the possibility of a rapid return to normal life de pends, that credits be given which go beyond the usual commercial deferred payments against bank guaranty. Without such credits in foreign exchange, which will take more easily the form of Government loans, the industries can not recover and unemployment and poverty in the industrial centers will not end with the establishment of a stable government.

For nearly five years the Ukraine has been deprived of manufactured goods, except that have been supplied for the purpose of carrying on the war. Agricultural implements are worn out; engines, tools, and mine and factory equipment in general require overhauling or renewing; there are no cables for the mines, no leather belting, no tool steel, etc., in the country.

Ninety-five per cent of the Russian sugar, or about 2,000,000 tons per year, is produced in the Ukraine. A region where soil and climatic conditions favor the cultivation of sugar beets stretches from Kharkov ra the northwest into the Tcherniigov Government, and the sugar-beet estates are among the richest and best managed in Europe. The fruit farming of the Crimea has given rise to a considerable industry in dried, tinned, and candied fruits. Preserve factories are also established at Kharkov, Kiev, and other towns. Fruit drying was encouraged during the war; but in the absence of proper machinery, the production fell short of expectations.

Various Industrial Establishments.

About 80 per cent of the agricultural implements manufactured in Russia came from Ukrainian works. Salt deposits are found near the town of Bakhmut and a number of important works there are engaged in the salt industry and in the production of soda. A large pottery is located near Kharkov, which produces all grades from artistic china to sanitary ware. As South Russia has few forests and wood is expensive, fewer wooden houses are met them than in North Russia and brickmaking is an omportant industry in all towns. Except for granite in the bed of the Dniepr, building stones are absent in the black-soil districts. Roofing tiles are being introduced and are manufactured near Bakhmut, but sheet iron is more generally used for roofing material in the towns and is taking the place of straw in the villages. Roofing felt which was formerly a monopoly of the Urals, is now being rolled in several of the Donets mills. A large rope and flax spinning will be established at Kharkov, which also manufactures sacks out of Indian jute. Twine for harvesting machinery was made both here and at two smaller mills in the south from imported hemp; but it was unable to compete with foreign twine, which in the interest of agriculture is imported free of duty.

There are several glass factories controlled by Belgians and even using Belgian labor, one near Kharkov and another at Konstantinovka. At the latter place a Belgian concern is engaged in the production of sulphuric acid.

Iron and Manganese—Donets Industries.

Iron-ore deposits of exceptional richness, containing about 62 per cent of iron oxides, are mined in the Ekaterinoslav Government at Kriviorog, and it is these that supply the blast furnaces of the Donets Basin. Iron ores are also found at Kertch on the Sea of Azov, where blast furnaces and rolling mills were established for their utilization. These works had been closed some years yrior to the war, but financial arrangements had been made in 1916 to restart them. Manganese ore is mined at Nikopol and constitutes one of the Ukrainian exports. Krivoirog ore also finds a market abroad.

The blast furnaces of the Donets Basin are invariably connected with rolling mills and in some cases with extensive bridge-building and engineering works. The Donets Basin accounts for about 75 per cent of Russia's production of pig iron, 60 per cent of its steel ingots, and 60 per cent of its finished iron and steel.

An important group of factories is situated near the town of Ekaterinoslav, comprising railway-car works, forges, a bolt factory, spade and fork factories, etc. In Kharkov the locomotive works has increased its capacity and is now equipped for the manufacture of cars. A new electrical engineering plant has been built, which is capable of handing the largst type of work. A factory specializing in heavy machine tools and a factory for telephone and the lighter electrical machinery are being built. Similarly other manufacturing centers of the Donets Basin, such as Lugansk and Khughovka, have added to existing plants or have built new establishments, some of which are of exceptional magnitude.

Donets Coal—Industrial Projects.

Russia depends for its coal almost entirely on the Donets Basin until such time as the Ural and Siberian coal fields are made available by the building of railroads and the necessary labor supply. The Donets Basin is closely interested by a network of railroads, and its industries are better served with means of transport than any other part of Russia. Recently the Donets River has been made navigable for barges by a system of locks, and produce can now be taken by water into the Don.

A Belgian enterprise has done very useful work in building coke ovens and coal-tar distilleries. In 1916 a works of some magnitude for the production of coal-tar dyes was built near Kharkov by a group of financiers interested in Moscow textiles, but the work has been interrupted by the revolution. Another important enterprise, the execution of which has been prevented by the revolution, is the building of central power stations at the Donets coal fields with long-distance transmission to the surrounding works and neighboring towns. A company with an initial capital of about $25,000,000 has been formed, the necessary privileges obtained, the scheme investigated, and orders for generators placed. For the present the scheme lies dormant, but it will be carried through as soon as circumstances permit.

(From the Commerce Report, Nov. 22, 1919, Washington, D. C.)

КОРАБЕЛЬНІ КАРТИ ДО ЕВРОПИ

на найновійші лінії.

ПЕРЕСИЛКА гроший по найнизших цїнах до ГАЛИЧИНИ, ПОЛЬЩІ і других країв.

Доручене ґварантуєть.

ВИМІНА ГРОШИЙ.

Ми є аґентами American Express Company.

Пишіть по інформації а ми відпишемо Вам по українськи.

Скору обслугу ґварантує Ваш кравн: 145чв—

M. WILLIAMS,
126 W. 116th ST., NEW YORK, N. Y.
Українське Бюро Продажи карт пароплавних і переслка гроший.
Ґарантований капітал (Guaranteed Capital) $100,000.

ЗДОРОВЛЄ ВАРТА БІЛЬШЕ ЯК ГРОШІ.

Коли Ви повинні шукати поради лікарської? Коли Ви були під опікою других лікарів і не зістали вилїчені, або коли Ви є тепер хорі і не радились ще лікаря, то не гайтесь навідати до мого офісу по пораду у Вашій власній мові. Не занедбуйте свого здоровя.

Др. Д. Васерман через довгі роки дав докази успішного лїченя недуг мущин, женщин і дїтий. Він оглядне Вас даром і порадить Вам що, коли є добре для Вас, без нїяких зобовязань з Вашої сторони. Згодість ся до його офісу а він радо скаже Вам свою ціну.

Тисячі уважні за незвичайних зістали мною привернені до як Vibrator, Wall Plate, High Frequency, Static Machine і X-Ray. здоровля через уживане найновійших електричних апаратів, таких, Я також приміняю найновійші і найлїпші ліки і средства до застрекування. Я осягнув найлїпші успіхи в обох хронїчних і грізних недугах крови.

УВАГА: Се оголошенє буде для Вас вартісне $2.00, коли принесете його з собою і піддасте ся одному спеціяльному бадано.

ПАМЯТАЙТЕ. Поради дасть вам довірочно. Badane даром.

Dr. WASSERMAN, 1335 ARCH STREET, PHILADELPHIA, PA.

Телефон: Spruce 1766.

Годинн: щодня 10—12; 2—5; 6—8. Неділї і сьвята 10—2.

В часї відвідин набудете переконання з відчитки письм своїх пацієнтів

Др. КАУФМАН

ГОВОРИТЬ ПО УКРАЇНСЬКИ

Єсли хочете совісної поради в якій небудь Вашій недузї, прийдіть до д-ра КАУФМАНА, з ним в рідній мові поговорите, він Вам скаже відразу, і пізнає ся на Вашій недузї, чи Вам лїчене що поможе.

Др. Кауфман

ЛІЧИТЬ ВСІ ОТСЇ НЕДУГИ: МУЖЕСЬКІ І ЖІНОЧІ. Задуху (астму) лїчить новою машиною приміняючи електрику і помповане воздуху. ДР. КАУФМАН лїчить затроєня і неправильности крови, ревматизм, ломане кости, болї голови, завороти, болї кришки, недуги жолудка, катар легких і жолудка, нирок, мехуря, пропасниці, випадане волося. Пишіть всї ваші недуги. АКУШЕР СПЕЦІЯЛІСТ ЛІЧИТЬ УСПІШНО ІНФЛЮЕНЦУ І ЗАПАЛЕНЄ ЛЕГКИХ.

S. M. KAUFMAN 111 E. 7th STREET, NEW YORK CITY

Год. офісові: що дня від 9. рано до 9. веч., в неділю від 9. рано до до 4. пополудни. — Телефон Орчард 6352.

DR. RUSSELL DETROIT, MICH.

Я хочу розмовитись особисто з кождим мущиною і кождою женщиною, терпляччими на хронїчні, нервові, кровні і зложені недуги, або коли Ви терпите на жолудкові, ниркові або міхура недуги.

Коли Ви не могли найти доси пільги у Ваших терпінях і попали в зневіру і все занехали, то зголосіть ся, щоб бути безплатно огляненим і засягнути моєї опінїї та поради.

Поазяк я маю 17-лїтну медичну і операційну практику в лїченю хронїчних, нервових і зложених недуг мущин і женщин, Ви осягнете користи з мого досьвіду кождого разу, коли лише мене відвідаєте.

Я приміню для Вас найновійші наукові методи лїчени, так електричні як і медичні знаючи розпорядженє.

ДЛЯ КОРИСТИНИ ТЕРПЛЯЧИХ МУЩИН І ЖЕНЩИН,

котрі терплять на Ревматизм, Болї в крижах і суставах, Утрату апетиту, Болї голови, Запір, Завороти, Катар голоса, Носа і Горла, Болї в боках, Запалене легких, Болї в грудях, Болї в кишках, Болї в нирках, Болї в мехурі, Болї в жолудку, Болї кришки, Слабости носа, Горла і жолудка, Кашель, Задуху, Запалене легких або всяку иншу хронїчну недугу. Коли лїкар, який лїчив Вас ще не вилїчив Вас, ідіть до добре-звісного і давно основаного офісу д-ра Ґрея, бо він вилїчить те, чого другі не могли.

ПОРАДА ДАРОМ. — ЛІКИ $1.00.

За професійну обслугу числить низькі цїни.

Годинн: від 9-ої до 8-ої; в неділї від 9-ої до 3-ої.

Звісний Dr. GREY Спеціяліст

ПОНАД 30 ЛІТ
В ШТУЧНІМ ЛІЧЕНЮ ЕЛЕКТРИКОЮ
117 E. 17th St., БЛИЗЬКО UNION SQUARE New York City.

Він уже вилїчив тисячі людий і бажав би і Вас вилїчити, коли терпите на нирки або міхур, скірну недугу, сечему, пропуклину, гемороїди, фістулу, ревматизм, невралгію, нервовість, болї кришки, слабости носа, горла і жолудка, кашель, задуху, запалене легких або всяку иншу хронїчну недугу. Коли лїкар, який лїчив Вас ще не вилїчив Вас, ідіть до добре-звісного і давно основаного офісу д-ра Ґрея, бо він вилїчить те, чого другі не могли.

ПОРАДА ДАРОМ. — ЛІКИ $1.00.

За професійну обслугу числить низькі цїни.

Годинн: від 9-ої до 8-ої; в неділї від 9-ої до 3-ої.

КОЛИ ЧОЛОВІК Є ХОРИЙ

ТО ПЕРШУ РІЧИЦЮ, ЯКУ ВІН ХОЧЕ ЗНАТИ Є „ДЕ ЗНАЙТИ ДОБРОГО ЛІКАРЯ".

Коли звернете свої кроки впрост до заведеня Др. Кафмана, 607 Маркет Стріт, Філядельфія, то знайдете практичних спеціялістів за якими шукаєшь без страти часу і грома на инших лїкарів.

Коли його відвідаєте то зауважите, що лїкар є дуже обережний в видаваню лїгнозиї вашої слабости; то є, що він шукає докладних даних про ваш хорий. Його досьвідчене, найновійші в моднї і докладні апарати, так що коли потреба аналїзи крови, хемічної аналїзи мочи, оглянення лучами X-рей, або що иншого, то він має під рукою для Вас. При помочи тих розслїдів докладного розслїдженя недуги мущин, неможливим є помилка.

Лїкар скаже Вам яка є уміркована цїна за лїченє. Жаден чоловік не може відійти задля браку гроша. Кождий робітник може числити на той як лїкарь наказав може сплачувати йому належитість тижнево або місячно, як може, а його оплата задля його великої практики є так низька, що жаден хорий не повинен обавяти ся йти до нього. 21-33

Його Інституция має кождий найновійший апарат до оглядання хорих: Статіс, Ґальванїк, Дарадіє і Рентґенівскі Електриці Озоне Інґалятором, Електрик Осциляторс, і инші модерні апарати.

ВІН ЛІЧИТЬ ВСІ НЕРВОВІ, ХРОНЇЧНІ І ЗАДАВНЕНІ НЕДУГИ, ЯК: СЕРЦЯ, ЖОЛУДКА, УТРОБИ, НИРОК, ПОЗНАКИ МОЧОВІ.

Прийдіть до него і станьте здоровим.

Оглядни і порада даром.

ОПЛАТА НИЗЬКА І МЕДИЦИНИ ДАЄСЬ.

Dr. CAUFFMAN, 607 MARKET STREET, PHILADELPHIA, PA.

Годинн від 9. рано до 8. веч. в неділї від 10. рано до 1. попол.

ҐВАРАНЦІЯ 18.000.000 дол.

ДОРОГИЙ РОДИМЧЕ:

З приближаючим ся сьвятами РОЖДЕСТВА ХРИСТОВОГО а новорічним, що кождий, котрий має рідних і знакомих в Европі, бажає післати їм щось сьвяточний подарунок.

Чи подумав Ви про своїх рідних і знакомих, що може вони ГОЛОДНІ, НЕОБУТІ, НЕОБУТІ?...

Чи знаєте, що можете післати для них гроші через наше БЮРО З ЦІЛКОВИТОЮ ҐВАРАНЦІЄЮ, що ГРОШІ ЗІСТАНУТЬ ТМ ДОРУЧЕНІ на Сьвята і тим можете їм помочи?

Висилаємо гроші спеціальним переказом до ГАЛИЧИНИ по денним курсі. Позаяк Курс міняє ся, аби нас не тратити висилайте 120 долярів на 10,000 корон. Коли потрібно буде більше, ми Вам напишемо, а коли курс зменьшить ся, вишлемо до Краю більше як 10.000 корон. За 60 долярів висилаємо 5.000 корон. 12 долярів за 1.000 корон. — Прасаємо сьпішити ся, бо курс може змінити ся і сьвята надходять. Висилай бере около трох тижнів.

Можете бути безпечні за ваші гроші, позаяк висилають ся через компанію з капіталом 18,000,000 ДОЛЯРІВ.

З належним поважанням

БРАТЯ ТЕСЛЮКИ.

TESLUK BROTHERS,
1106 O'FALLON STR.
ST. LOUIS, MO.

TESLUK BROTHERS,
200 BROADWAY,
NEW YORK, N. Y.

КОРОН ЗА---

Ми єсьмо українці о чім сьвідчить наше родинне імя. Знають сотні тисяч людий і довіряють місіями долярів.

АБО

ЯК ДІСТАТИ ПОРАДЬТЕ СЯ НАС.

ПАШПОРТИ

РУХ У ВІДДІЛАХ У. Н. СОЮЗА

КУРТІС БЕЙ, М.Д. Бр. св. Петра і Павла, від. 81, повідомляє всіх своїх членів, що спеціальний мітінґ відбудеть ся 21. грудня, о 2-гій годині по полудни, в церковній гали. — М. Ястрембський, секр.

ПОНКЕРС, Н. Й. Мітінґ тов. „Подільська Січ", від. 8, відбудеть ся дня 21. с. м. Мітінґ о годині 8-ій вечером. Кождий член не явить ся і не вирішає свого довгу, буде карайний після ухвали. Будеть ся вибирати новий уряд. Кождий член має принести 30 цнт. за календар на рік 1920. — Г. Скробач, секр.

ПАТЕРСОН, Н. Дж. Тов. ім. Т. Шевченка вибрало отсей уряд: М. Сас, предс.; П. Федуневич, заст. предс.; М. Ничка, кас.; С. Атаманець, заст. кас.; П. Похмурський, секр.; В. Діка, заст. секр.; І. Верхосюн і К. Гнатишак, контрольори; О. Мицан і К. Гнаришок, доглядачі хорих. — П. Похмурський, секр.

НЮ ЙОРК, Н. Й. Тов. „Буковина", від. 14, повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що річні збори відбудуть ся в суботу, 20. грудня, в Народнім Домі під числом 217-219 Іст 6-та улиця. Початок точно о годині 8-ій вечером. Просить ся всіх членів, аби явили ся на час, бо є важні справи до полагодженя. Кождий член має заплатити его місяця окрім своєї вкладки додатково 30 центів за календар У. Н.-Союза на рік 1920. Хто не явить ся і не заплатить своєї належитости, буде суспендований. Довгуючі члени мають свої залежности виповнити на єй мітінґу, бо в противнім разі не мати-муть права голосованя, ані не будуть мати права кандидувати на урядників. — В. Вінтоняк, пр. М. Ставчанський, секр.

ПРОВІДЕНС, Р. АЙ. Сестринство „Любов", від. 177, відбуде свій мітінґ дня 21. грудня від години 1-ної до 3-тої пополудни в льокали тов. ім. Т. Шевченка. Просить ся всі сестри явитись в комплеті. Мітінґ річний, важні справи, вибір урядників. Просимо українське жіноцтво вступати в ряди нашого молодечого сестринства в Провіденс. — Ксеня Рекрут, Тетяна Миськів, Марія Пшоновська.

ОЛИФАНТ, ПА. Дасть ся до відома всім членам бр. св. Кирила і Методія, від. 86, що річний мітінґ відбудеть ся в суботу, 20. грудня, о годині 2-ій пополудни, в шкільній гали. На тім мітінґу буде справоздане за рік 1919 і вибір нового уряду. Новий членів будеть ся принимати за половину вступного до братства, а до У. Н. Союза після статута. Тож, брати Українці, сортайте з нагоди, бо У. Н. Союз є нашою найбезпечнійшою організацією. — С. Петрочко, секр.

ПРОВІДЕНС, Р. АЙ. Тов. ім. Т. Шевченка, від. 241, повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що річний мітінґ відбудеть ся в неділю, 21. грудня, о годині 1-ій по полудни, в гали церковній. Кожда членкиня має явити ся на сей мітінґ, бо мусить ся складати по 30 цнт. на календар У. Н. Союзу і буде вибір нового уряду. — Марія Фігура, предс.; Анна Мазурик, секр.; Марія Копко, кас.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, ПА. Подать ся до відома членам тов. „Єдність", від. 160, що річний мітінґ відбудеть ся в суботу, 20. грудня, точно о годині 8-ій вечером, а то з тої причини, що буде бодрого справ до полагодженя, а головно вибір нового уряду. Просить ся всіх членів, аби явили ся і щоби кождий приобрав без по одному новому членови як до товариства так і до У. Н. Союза. До товариства будеть ся принимати членів без вступного, а до У. Н. Союза після статута. Українці! Приходіть і вписуйте ся до сего товариства та забезпечте собе житє на будуче. Хто членів не явить ся на сей мітінґ, заплатить кару 50 цнт., а урядник $1.00. Довгуючі члени мають вирівнати свої довги, бо инакше будуть суспендовані. — І. Хмелик, предс.; Т. Сорока, кас.; Н. Волос, секр.

БОФАЛО, Н. Й. Бр. св. Николая, від. 127, повідомляє своїх членів, що річний мітінґ відбудеть ся 21. грудня, о годині 6-тій вечером, в гали Українскої Січі під ч. 29 Кайзо ул. Всі члени повинні явитись і вирівнати свої залежности, щоби довгу не затягати на другий рік. Буде справоздане річне і вибір нового уряду. — Е. Тимкович, секр.

ОБУРН, Н. Й. Бр. св. Николая, від. 38, повідомляє всіх своїх членів, що річний мітінґ відбуде ся 21. грудня о годині 2-гій пополудни в гали церковній. На сім мітінґу буде справоздане старого уряду і вибір нового уряду, а також вирівнати свої членські вкладки. Контрольна комісія здасть звіт і буде вибір нового уряду. Котрий член не прийде на мітінґ, заплатить кару після статута. Будеть ся принимати нових членів до братства без вступного, а до У. Н. Союза після статута. — І. Сендар, секр.

ЧЕСТЕР, ПА. Тов. „Запорожська Січ", від. 388, вибрало на річним мітінґу отсей уряд: П. Ільяк, пр.; С. Мелько, секр.; Ф. Друлик, кас.; Ж. Ніклеш і М. Дмитрик, контрольори; М. Ганоскільський, І. Михальцевич і Н. Лемко, доглядачі хорих; І. Бібільський і Т. Гудунько, прапорники; В. Паньків, опікун дітий; Г. Бандровський, капітан. — С. Мелько, секр.

РОЧЕСТЕР, Н. Й. Тов. „Вільні Козаки", від. 316, взиває всіх своїх членів на дуже важний спеціальний мітінґ, котрий відбудеть ся 25. грудня, точно о годині 2-гій пополудни. — М. Панькін, секр.

ДЕРРИ, ПА. Бр. св. Івана Хрестителя, від. 113, повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що річний мітінґ відбудеть ся в неділю, 21. грудня, о годині 6.30 вечером, в гали А. Кореолевта. Обовязком всіх членів явити ся на той мітінґ і вирівнати свої належитість. — П. Шафран, секр.; А. Кореолевт, предс.

ІСТ ГАМОНД, ІНД. Бр. св. Івана Хрестителя, від. 107, подає до відома всім своїм місцевим і позамісцевим членам, що річний мітінґ відбудеть ся в неділю, 21 грудня, о годині 2-ій пополудни. Кождий член має на сім мітінґу явити ся. Довгуючі члени мають виповнити всі свої довги, бо инакше зістануть виключені. Буде обрахунок з цілого року і вибір нового уряду. — О. Козма, секр.

ГЕСТІНҐС ОН ГУДСОН, Н. Й. Тов. ім. Тараса Шевченка, від. 6, повідомляє своїх членів, що річний мітінґ відбудеть ся дня 21. грудня, о 4-тій годині пополудни. Просить ся всіх членів явити ся і вирівнати свій довг. Будеть ся принимати нових членів до товариства без вступного, а до У. Н. Союза після статута. Будуть дуже важні справи річні, котрі треба полагодити. — М. Федів, предс.; С. Гриник, секр.; І. Швайлик, кас.

ЛОТІКА, Н. Й. Бр. св. Петра і Павла, від. 58, повідомляє своїх членів, що річний мітінґ відбудеть ся в неділю, 21. грудня, о годині 12-ій полудни, в гали Чесько-Словацкій, 315 Вестст. Котрий член не явить ся, заплатить кару 50 цнт., а урядник $1.00. Будеть ся вибирати новий уряд. Довгуючі члени мають виповнити свої довги, бо инакше будуть суспендовані. — В. Лісогір, секр.

ІСТОН, ПА. Тов. ім. Богдана Хмельницького, від. 137, повідомляє всіх своїх членів, що річний мітінґ відбудеть ся в неділю, 21. грудня, о годині 2-ій пополудни, в гали Українській під числом 721 14-та улиця. На той мітінґ мають явити ся всі члени, бо є важні справи до полагодженя. Урядники і контрольна комісія будуть здавати річне справоздане і буде вибір нового уряду. Неприсутний член заплатить кару 50 цнт., а урядник $1.00. Довгуючі члени мусять виповнити свої залежності місячні вкладки, бо в противнім разі тратять члени право голосованя. — Ф. Сенгин, пр.; З. Ялашук, кас.; Н. Цвасьний, секр.

КАРНЕГІ, ПА. Сестринство св. Анни, від. 134, повідомляє своїх членів, що річний мітінґ відбудеть ся в неділю, 21. грудня, точно о 1-ій годині пополудни, в гали церковній. Кожда членкиня має явити ся на сей мітінґ, бо мусить ся складати по 30 цнт. на календар У. Н. Союзу і буде вибір нового уряду. — Марія Фігура, предс.; Анна Мазурик, секр.; Марія Копко, кас.

ВІЛМІНҐТОН, ДЕЛ. Бр. св. Івана Хрестителя, від. 247, повідомляє своїх членів, що річний мітінґ відбудеть ся в неділю, 21. грудня, о годині 1-ій пополудни. Просить ся всіх членів, аби явили ся на сей мітінґ, бо буде справоздане з цілого року і вибір нового уряду. Хто бо хотів вписати ся в члени братства І У. Н. Союза, то нехай прийде на цей річний мітінґ, бо будеть ся принимати нових членів до братства без вступного, а до У. Н. Союза після статута. Тож, брати Українці, бо є важні справи до полагодженя. Неприсутний член заплатить кару 50 цнт., а урядник $1.00. — М. Біяк, секр.

ФОРД СТІТ, ПА. Тов. „Запорожська Січ", від. 63, повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що річний мітінґ відбудеть ся в неділю, 21. грудня, точно о годині 1-ій пополудни, в гали тов. „Зап. Січ". На той мітінґ повинні явити ся всі члени, бо є важні справи до полагодженя. Урядники і контрольна комісія будуть здавати річне справоздане. Будеть ся вибирати новий уряд. Неприсутні члени заплатять кару після статута. Будеть ся вирівнати свої місячні залежности, бо в противнім разі поступить ся з ними після статута. Будемо принимати нових членів до товариства за половину вступного, а до У. Н. Союза після статута. Тож до діла, Українці з Форд Сіти і околиці! Користайте з нагоди, бо є нагода, бо є можна. Одно товариство, бо в лучности сила. — М. Зошак, предс.; І. Бобік, кас.; М. Дуткевич, секр.

СКРЕНТОН, ПА. Бр. св. Василя, від. 229, повідомляє всіх своїх членів, що річний мітінґ відбудеть ся дня 21. грудня, в гали церковній на гор., зараз по Службі Божій. Кождий член явити ся на означений час, бо є важні справи до полагодженя. Буде вибір нового уряду. — М. Коцюпка, предс.; М. Федишак, секр.

СКРЕНТОН, ПА. Тов. „Вільна Україна", від. 176, повідомляє всіх своїх членів, що річний мітінґ відбудеть ся дня 21. грудня в церковній гали зараз по богослуженю. Обовязком кождого члена явити ся на сім мітінґу, бо будуть важні справи до полагодженя. — Г. Рубльовський, секр.

НЮ КЕНСІНҐТОН, ПА. Бр. св. Михайла, від. 296, повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що в неділю, 21. грудня, о 2-гій годині пополудни, відбудеть ся річний мітінґ, котрий буде справоздане старого уряду і вибір нового уряду і інші справи. Довгуючі члени повинні виповнити свої довги, в противнім разі будуть суспендовані. Будемо принимати нових членів також до братства без вступного, а до У. Н. Союза після статута. Обовязком всіх членів явитись на найважнійше нових членів. Будемо також вести щини і діти. Кождий член повинен записувати свої діти до своєї народної організації. — Г. Волошинович, секр.

БРУКЛІН, Н. Й. Тов. ім. Богдана Хмельницького, від. 22, повідомляє всіх своїх членів, що річний мітінґ відбудеть ся в суботу, 20. грудня, о годині 8-ій годині вечером, в гали під ч. 71-73 Норт 6-та улиця. Кождий член має явити ся на сім мітінґу, неявний сей член заплатить кару $1.00, а урядник $2.00. На сім мітінґу будемо мати важні справи до полагодженя. Мають ся вибрати новий уряд. Тож, товариші, будьте на сей мітінґ як один і приведіть зі собою нових членів, аби вступили до товариства і до У. Союза, бо наше товариство принимає членів без вступного, а до У. Н. Союза після статута. Кождий довгуючий член має вирівнати свою належитість, бо инакше буде суспендований. Котрий член ще не виписав своїх дітий до Укр. Молодечого Союза, нехай зголосить ся на сім мітінґу, бо будемо приводити дітий небележа. Ще Укр. Молодечий Союз дає пожиточну користь для нашої дітвоїй в Америці. — М. Боглай, предс.; Г. Бардак, секр.

ПЕНН АЗЦЕН, НАЗАРЕТ, ПА. Бр. св. Димитрия, від. 95, повідомляє своїх членів, що річний мітінґ відбудеть ся в неділю, 21. грудня, о годині 1-ій по полудни, в домі Т. Козака під ч. 14 Пенн Ателен ул. Буде вибір нового уряду і інші справи. Кождий член заплатить кару $1.00, а урядник $2.00. — І. Фарчняк, секр.

ДЖЕНЕТ, ПА. Подасть ся до відома членам бр. св. Михайла, від. 41, що річний мітінґ відбудеть ся в неділю, 21. грудня, точно о годині 2-гій пополудни, в гали церковній. На сей мітінґ мають явити ся всі члени під кару $1.00 кождий член. Довгуючі члени мають вирівнати свій довг, бо будуть виключені з братства і з У. Н. Союза. — Е. Глина, секр.

БРІДЖПОРТ, ПА. Бр. св. Михайла, від. 16, повідомляє своїх членів, що річний мітінґ відбудеть ся дня 21. грудня о 2-ій годині по полудни, в гали церковній. Котрі члени являють залежності, а не приходять вирівнати своїх довгів, будуть виключені з братства і з У. Н. Союза після статута. Мітінґ розпічнеть ся о 2-гій годині пополудни. Просить ся всіх членів, аби явили ся на сей мітінґ, бо є важні справи до полагодженя. Кождий член явити ся на сей мітінґ і вирівнати свої довги, бо в противнім разі будуть суспендовані. Будемо принимати нових членів до товариства без вступного, а до У. Н. Союза після статута. Мітінґ розпічнеть ся о 2-гій годині пополудни. Просить ся всіх членів, аби явили ся на сей мітінґ, бо є важні справи до полагодженя. Кождий член явити ся на означений час, бо є важні справи до полагодженя. Буде вибір нового уряду. — М. Коцюпка, предс.; М. Федишак, секр.

ДЖАНСТАВН, ПА. Бр. св. Николая, від. 300, повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що річний мітінґ відбудеть ся дня 21. грудня, зараз по Службі Божій. Кождий член має явити ся під карою 50 цнт., а урядник $1.00. Довгуючі члени як не виповнять своїх залежностий, будуть суспендовані. Буде вибір нового уряду і інші важні справи. — Я. Яцинич, секр.

САВТ БЕТЛЕГЕМ, ПА. Уряд бр. св. Димитрія, від. 288, повідомляє своїх членів, що дня 21. грудня відбудеть ся річний мітінґ, точно о 12-гій годині в полудне. Просить ся членів, аби всі явили ся на тім мітінґу і вирівнали свої довги, а позамісцеві члени мають прислати свою належитість на руки секретаря або предсідателя, бо инакше будуть суспендовані. — І. Маднацкий, предс.; М. Ґреґорацц, секр.

РАРІТАН, Н. Дж. Отсим повідомляють ся всіх місцевих і позамісцевих членів бр. св. Михайла, від. 332, що річний мітінґ відбудеть ся 21 грудня б. р. в гали за колією, точно о 2-гій годині пополудни. На сей мітінґ кождий член повинен явити ся, бо є богато справ до полагодженя, між іншими вибір нового уряду і збірка по 30 цнт. на календар на рік 1920. Неявний сей член заплатить кару 50 цнт., а урядник $1.00. Довгуючі члени як не виповнять своїх залежностий, будуть суспендовані. Будемо принимати нових членів до братства без вступного, а до У. Н. Союза після статута. Дорогі Родичі! Приходіть і запишіть ся в члени, коли є така нагода, бо на сліди-ючий рік треба буде більше заплатити. Довгуючі члени мають вирівнати свої довги. — О. Шараварко, предс.; О. Костюк, секр.; М. Трнш, кас.

ВІЛКСБЕРІ, ПА. Бр. св. Івана Хрестителя, від. 223, подає всім своїм членам до відома, що річний мітінґ відбудеть ся дня 21. грудня с. р., в гали церковній при Рівер улици, точно о годині 2:30 пополудни. Просить ся всіх членів, аби явили ся на сей мітінґ на означений час, бо маємо дуже важні справи до полагодженя. Неявний сей член без важної причини заплатить кару 75 цнт. а урядник 1 дол. Контрольна комісія і урядники здадуть свое справоздане з цілого року. Опісля будуть ся вибір нових урядників. Довгуючі члени мають вирішити всі свої залежности, бо в противнім разі будуть суспендовані. Будеть ся принимати нових членів до братства без вступного, а до У. Н. Союза після статута. Тож хто бы хотів користати з нагоди, нехай прибуде на сей мітінґ і впишеть ся до нашого братства і до У. Н. Союза. — І. Шайлик, секр.

Читайте українські книжки і газети, бо часте читаніє веде до просьвіти, а просьвіта — се сила. — Пишіть по цінник книжок до друкарні „Свободи".

ПОЗІР УКРАЇНЦІ! ПОЗІР!

НЕБУВАЛА НОВІСТЬ НА СОБОРНИЙ УКРАЇНІ.

В честь і славу повсталої нашої української держави, вже вийшли ІСТОРИЧНІ ОБРАЗИ УКРАЇНСЬКИХ ВОЛОДАРІВ ТА НАЙВИЗНАЧНІЙШИХ МУЖІВ.

Такого повного збору найславійших українських діячів на всім народнім тя державним ніхто ще не видав. Се тобто містить в собі 55 ОСІБ і 82 ВАЖНИХ ЛЮДИХ ПОДІЙ, а се що найцінніше чудово, артистично й надзвичайно принадно — В 10 КРАСКАХ І ЗОЛОТІ! Розмір величезний, 28x35 цалів. В хронольоґічнім порядку представлені ВСІ ДИНАСТІЇ: київська, галицька, волинська, литовська і Гольмацицка.

Кождий Українець вичитає з ВЕЛИЧ І БУВШУ СЛАВУ РІДНОГО НАРОДУ. Тому кождий Українець, з патріотичного обовязку і з практичного згляду ПОВИНЕН ТАКИЙ ОБРАЗ НАБУТИ. Він повинен знаходити ся в кождім домі, гали і школі. Він уодібнить ПІЗНАНЄ РІДНОЇ ІСТОРІЇ, ДЕРЖАВНОГО І НАРОДНОГО ЖИТТЯ. Тобто одаленим зрозумо ніястно; по середині факи Січ, медальони, лаври, герби, гетьманські булави, глоб, сонце, інсиґнії державні; по боках представлені подїї історичні.

МИМО ВЕЛЬМИ КОШТОВНОГО НАКЛАДУ репродукції оригіналу в теперішних часах, ЦІНА СИХ ОБРАЗІВ є ДУЖЕ УМІРКОВАНА—ПО $1.75 ЗА ПРИМІРНИК, ВІДУЧАЧИ В ТО ПОЧТОВУ ПЕРЕСИЛКУ. Чужинці теперішні заінтересували ся тим чудовим твором і навіть офіярують по $5.00 за примірник, но в бажаю, ЩОБИ СІ ОБРАЗИ РОЗІЙШЛИ СЯ НА ХОСЕН УКРАЇНСЬКОГО НАРОДУ ПО ЦІЛІМ СЬВІТІ, і тому так дешево продаю їх.

Замовляю і гроші прошу висилати на адресу: і ів—

"SVOBODA",
83 Grand Street, Jersey City, N. J.

УВАГА! СПЕЦІЯЛЬНІ ЦІНИ НА РОЖДЕСТВО! РОДИМЦІ!

S. D. VITA,

НАЙСТАРШИЙ УКРАЇНСЬКО-АМЕРИКАНСЬКИЙ ДІМ БАНКОВИЙ під зверхностию Державного State Banking Department-у зі згляду на зиму, Рождество і потреби ваших миних в краю висилає ГРОШІ найскорше з ПОРУКОЮ за доручене до ГАЛИЧИНИ, на короткий час тілько

100 ГАЛИЦЬКИХ КОРОН ЛИШЕ ЗА $1.89

Видає перекази банкові асекуровані на гроші по найдешевших дневних курсах, котрі суть платні в кождім закутку сьвіта.

ШИФКАРТИ найдешевши, найскорше і найбезпечнійшо спосібность. Канцелярія нотарійна подасть о найскорше видане документів подорожних під ПОРУКОЮ безплатно для костумерів. Стараємось для Вас о дешевий нічліг і спотикаємо тут на стації і відпровадуємо на корабель кождого костумера. 139—

Зголошуйтесь або пишіть зараз до старого чесного Дому Банкового.

НАЙСТАРШИЙ УКРАЇНСЬКО-АМЕРИКАНСЬКИЙ ДІМ БАНКОВИЙ

2185 FIRST AVENUE,

S.D.VITA, або 339-341 EAST 10th STREET,
Dept. Ru. 1.
БАНКИР, NEW YORK CITY.

ГРОШІ ДО КРАЮ

по найнизшім курсі і під повною ґарантією пересилає

АМЕРИКАНСЬКО-УКРАЇНСЬКЕ БЮРО

В ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, ПА.

Сьвята за плечима. Посилайте гроші тільки через Українське Товариство Американсько-Українське Бюро в Філядельфії.

ШИФКАРТИ ПРОДАЄМО ДО КРАЮ

тим, хто має вироблені пашпорти.

По близші інформації пишіть до:

AMERICAN UKRAINIAN BUREAU, Inc.
322 NORTH 8TH STREET, PHILADELPHIA, PA.

ВАША РІДНЯ

в Европі потребує помочи.

ПИШІТЬ ТМ ГРОШІ ЧЕРЕЗ ОДИН З НАЙБІЛЬШИХ БАНКІВ В АМЕРИЦІ. НАЙЛІПША УСЛУГА І НАЙНИЗШІ ЦІНИ ҐВАРАНТОВАНІ. ПИШІТЬ ПО ІНФОРМАЦІЇ ДО:

14інс—

The State Bank

376-378 GRAND STREET, NEW YORK, N. Y.

ЧИМ ПОЯСНИТИ?

Чим пояснити той факт, що декотрі мущини і женщини мають цвитуче здоровле, добре заробляють і мають повний успіх в своїм житю, а другі, навідворот, в нічім не мають успіхів?

В богатьох випадках причини дуже прості. Люди маючі здоровий орґанізм, здорову нервну систему і енерґію мають успіхи лїпші від других. З другої сторони, терплячі малокровністю, нервовостию, ослабленем і браком енерґії, не можуть хіснувати ся успіхом.

Коли хтонебудь з читаючих ті стрічки має одну з тих прийнак, то не повинен зневідбувати сего.

Він повинен відсьвіжити кров, нерви і цілу систему тими хосенними складниками, з яких творить ся звісний зільний еліксір Партоґльорі.

Се це еліксір абсолютно ґарантований.

Одна фляшка еліксіру Партоґльорі коштує один доляр і 25 центів. Пять фляшок для вигоди публики тільки 5 долярів.

Дістати можна тільки в первородній аптиці Партоса, адресуючи виразно до:

АРТЕКА PARTOSA,
160 Second Avenue,
New York, N. Y., Dept. 29

Важна новина

Telephone: Lombard 2596.

Тепер МОЖНА ВЖЕ ПОСИЛАТИ ГРОШІ до старого краю в короткі дуже можна як передтим полагоджувати всякого рода справи.

Просьба: Вирабуйте отже, що від усіх Вам знана канцелярія, яка находить ся у власнім будинку:

1) Виробляє і потверджує всякі Документи так для Америки як і для всіх наших держав в Европі, то є Контракти купна та продажи, Скрипти довжні, Повновласти і т. д.
2) Пересилає гроші до краю тано і безпечно.
3) Виробляє пашпорти до краю.
4) Продає білети на всі лінії.
5) Продає і купує доми, грунта так в Америці, як і старім краю.
6) Замовлює вишукуванем і стяганем спадків в кождій державі.
7) Асекурує доми і меблі від огню.

ПОРАДИ РЕЛІКОГО РОДУ ЗОВСІМ БЕЗПЛАТНО.

Пишіть або голосіть ся на адресу: 8—

T. J. HRYCEY and CO.,
329 SO. 4th STREET, PHILADELPHIA, PA.
Real Estate Broker, Notary Public, Insurance and Information Office.
Канцелярія отворена кождого дня (крім недїлї) від години 8-ої рано до 8-ої вечер.

НЕДУГИ МУЩИН

Я є одиноюй спеціяліст недуг мужеських в Пітсбургу, котрий говорить по українськи.

Найдовше істнуючий, найуспішнійший і заслужучий на довіре спеціяліст недуг мужеських, котрий у своє знане і довголітну практику віддає для услуги недужим.

DOCTOR LORENZ

II поверх, фронт
644 Penn Ave., Pittsburgh, Pa.

Урядові години: Щодня від 9. рано до 8. веч. В пятниці від 9. рано до 8. веч. В неділі від 10. до 2.

SANTAL MIDY

МОЧОВІ ВІДХОДИ

рогуюе
В 24 ГОДИНАХ

Кожда пачка має напись з MIDY. Уникайте відробів.

ДР. ІВАН СМІТ

ЛІКАР УКРАЇНЕЦЬ. — СПЕЦІЯЛІСТ ОПЕРАТОР.

ДОКОНУЄ НАЙТЯЖШІ ОПЕРАЦІТ МУЩИН, ЖЕНЩИН І ДІТИЙ, СПЕЦІЯЛЬНО ПРОПУКЛИНУ (Т. Є. КИЛУ), ЛІЧИТЬ З ПЕВНИМ УСПІХОМ РЕВМАТИЗМ, НЕДУГИ ЖОЛУДКОВІ, СЛІПУ КИШКУ, ГЕМОРОЇДИ, ГРУБІ ЖИЛИ, НІС, ГОРЛО, УШИ І ИНШІ НЕДУГИ МУЩИН І ЖЕНЩИН, ССЛИ ХТО НЕ МОЖЕ ПРИЙТИ ДО МЕНЕ, ТО НАПИШЕТЬ ЛИСТ І ОПИШТЬ ВСЮ ВАШУ НЕДУГУ. ЗАЛУЧІТЬ МАРКУ НА ВІДПОВІДЬ.

Dr. JOHN SMITH, Jr.

327 E. 17th Street, New York, N. Y.

Години урядові: 12—2 попол. 1. від 6—8 вечер, а в неділі і сьвята від 10-ої рано до 2-ої пополудни.

Телефон: Stuyvesant 4493.

ЗВЕРНІТЬ УВАГУ!

На НОВЕ і дуже практичне ШИЛО.

Тим шилом можете направити всяку річ, на церевики, убрання і т. п. Воно ще дуже скоро і міцно так як машина. Висилаємо за $1.00 і додамо 25 ярдів шевської дратви, тоненької і міцної за дармо. Особні голки можете дістати у нас по 10 цент. за штуку і дратву по 15 цент. за знаток. Витніть се оголошене і залучіть 30 центів в почтових марках (Stamps) а при отримуваню долаштете решту або відразу залучіть $1.00 і вишлеть до:

PEOPLE'S SUPPLY CO., Sta. D., Box 51, Dept. 93, NEW YORK, N. Y.

ВИШЛОВ З ДРУКУ
КАТАЛЬОГ НОВИХ КНИЖОК

про котрі ни може ще й не чули. Книжки дуже інтересні і цікаві. Пишіть сейчас на адресу завідателя книгарні, а ми вам вишлемо сей Катальогзовсім задармо. 140a149

WASYL HRYSHKO,
439 N. 6th Avenue, Scranton, Pa.

ВІДЗИСКАВ ЗДОРОВЛЄ

Терпів два роки, а тепер може вже працювати. Уважав, що дальше лічене є лише втратою часу і гроший.

Я терпів через два роки так, що часто не міг робити і мій стан здоровля дійшов до того, що я попав у зневіру про можливість вилічення. По провчтанню лічничої методи д-ра Ганнона, я рішив ся його відвідати. Я зістав там підданий спеціяльному застрікуваню крови, відповідно до вимог моєї недуги, і протягом місяця мого стану поліпшив ся так, що я можу знов працювати. Я пишу се для вислоблення Вам моєї вдяки за здіяну мені поміч.

F. WAGNER.

128 Palisade Ave., Bogota, N. J.

13-го падолиста 1919 р.

Коли терпите на якусь нову скомплікованну або застарілу недугу а потребуєте помочи спеціяліста прийдіть до мене безпроволочно, а я зробляю для Вас те, що міг зробити і для других.

15-го падолиста 1919 р. 148—

ДОВОДЖУ ДО УСПІХУ

скоро, тривало і за малу нагороду, без кінкої перерви у Вашім занятю. Мої офіси находились через довгі роки в тімсамім будинку, і мене знають як осторожного, рельного і успішного спеціяліста. Одна візита в моїм офісі і точна екзамінація упевнить Вас, що я зверну Вас на дорогу яка веде до здоровля.

КОЛИ ВИ ТЕРПИТЕ

нервовий розстрій, запори, ослаблене, кровні і сікрні недуги, маячить ся Вам в очах, слаба память, слабі і непевні нерви, безсонність, болі в карку і кріжах, ревматизм і безплідність, слабість горла, жолудка і недомагання кишок, болі невралгічні, горячку ги ваяні і запір, ТОДІ НАВІДАЙТЕСЬ ДО МЕНЕ.

ПРИМІНЮВАНЄ ЕЛЄКТРИКИ, ЗАШКІРНІ ВСТРІКУВАНЯ І ІНГАЛЯЦІЙНІ МЕТОДИ УПЕВНЯТЬ ВАС ПРО УСПІШНІ ВИСЛІДИ ЛІЧЕНЯ.

Порада зовсім дарем. Прийдіть нині. Не відкладайте.

DR. HANNON

СПЕЦІЯЛІСТ
146 EAST 14th STREET
Напроти Tammany Hall, New York.

Години офісу: Денно від 9. рано до 4. попол.—Вечер: від 6. до 8. В неділі і признані сьвята: від 10. до 2. в полудне лише.

Особині почекальний покій.

SPEECH

BY THE DEPUTY, P. MAKARENKO, AT THE SESSION OF THE LEGISLATIVE RADA OF KUBAN (AUGUST 12-13, 1919).

At the assembly on August 12-13 of the Kuban Rada, a large group of deputies raised violent and energeitc protest against the military dictatorship of Denikin.

On this occasion, the representative of the majority party in the Rada M. P. Makarenko, delivered a speech of at least two hours duration and which was received with almost uninterrupted applause by the majority of the members of the Rada and the public.

"It is clear, said M. Makarenko, that however energetic our protests may be, to you and to us, we are menaced with a dictatorship. And behind the dictatorship, is the monarchy... You may well have forbidden the singing here of "The Lord preserve the Tsar" you nevertheless still find in your newspapers formulas of this kind: "His Imperial Majesty". I tell you: the monarchy will return. Our lords are arming themselves with their whips, exultant and joyous as if preparing for a festival.

What have they obtained, those who served the Hetman Skoropadsky or William the second, or those who spoke, at the Congress of the Monarchists of Kiev, of the 150 millions of roubles from William the second for the creation of the Great Russia "one and undividable", those who created the Southern army and the "League of Business men and Financiers". They have escaped and have arrived among us. They installed themselves comfortably. Then they went further afield, transported in forty eight trains. When they arrived they carried small travellings bars, when they left us they took away huge trunks. Well dressed, well distinguished they walked about, fired revolver shots here and there, either here or at Rostov (1): our women and our children in the meantime, worked in the fields under the burning rays of the sun or the obscurity of the night, perspiring, their eyes full of tears inpring or maiming or killing themselves. And the Lord of the Manor, was to be found somewhere in Nice, whence he kept his agents advised as to his address so that they could send him the third of the receipts from the crops.

Some time ago I myself saw, in the Stanitsa, tears flowing from eyes of the cossacks, I have heard their bitter reflections and their demands.

Again returning to the question of the dictatorship of the Russian Regent M. P. Makarenko asked:

Has Kuban recognized the power of Kolchak? (voices) No...

Has the Don, Terek, Georgia recognized it? (voices) No... no... no...

Then by what right, in his discussions with the allies, does Kolchak speak in the name of the Russia that is to say in the name of all the States? In whose name can he speak? In the name of the Government of Stavropol and Kharkiv? Have they consulted the people?

No, Gentlemen... one thing, one essential thing is lacking in the dictatorship: that is the right to speak in the name of the people.

I perceive, Gentlemen, somewhere down there a vehicle in destress, a half broken down char-a-banc, on which is seated the national dictator. Political personages, proprietors—because they are looked upon as the only real political men—are hanging on to either side of the char-a-banc and would harness us to it. Well, no. No more than in extreme troubles have we not gone with the Bolsheviets, will we not join the monarchists in ultra monarchism.

(1) Allusions of the attack against M. Makarenko himself and the assassination of Riabovil.

PROCLAMATION

OF THE KUBAN RADA AGAINST THE ASSASSINATION OF THE PRESIDENT OF THE KUBAN REPUBLIC BY THE PAN-RUSSIAN MONARCHISTS.

Cossacks and Citizens of the Kuban country.

A terrible crime has just been perpetrated. Nicholas Stepanovich Riabovil, president of the Rada of the Kuban country, elected by the people has been treacherously murdered by the Pan-Russian monarchists, enemies of our nation, while carrying out his duties.

This is how the enemies of the people get rid of their strongest and most courageous fighters, the best defenders of right and liberty.

Before the arrival of the monarchists in the country Nicholas Stepanovich Riabovil had already attracted the hatred of the Bolshevists by the great services which he had rendered as a honest citizen, to the people of Kuban. And the Bolshevists handed him over as fodder to the calumnies of newspapers and to public opinion, after having already in the past shown their animosity towards him, by killing his unfortunate father during his absence at the front.

The struggle against the Bolshevists had no more ardent propagandist than Nicholas Stepanovich Riabovil. And the people, replying to his apeal, had risen, had driven the Bolshevists from the country, and established a regular and popular government. It was then that their old enemies the pan-russia monarchists arrived in the country.

For a long time already, the monarchists had perceived in the person of Nicholas Stepanovich Riabovil an obstacle to their underhanded intrigues. They had menaced him with letters, but had not succeeded in making him afraid, nor in preventing him from continuing his labors for freedom. Nicholas Stepanovich Riabovil was a pluckly man, he redoubled his energies in the magnificent fight that he had undertaken to bring about the triumphant issue of the destinies of the people. And it was in order to undermine that confidence that the people had placed in him, that the Pan-Russian monarchists vilified him in unthinkable journals and had published odious pamphlets concerning him, right up to the last days of his life. But the people had seen clear, they had thoroughly distinguished the lying and provocative character of these incubations. It had maintained its confidence in Nicholas Stepanovich Riabovil, understanding the secret motives of these attacks and clearly saw who were the authors of these attacks.

And, in the midst of the irritation which they felt at not being able to attain their ends and to break down the fidelity of the people, the Pan-Russian monarchists treacherously assassinated him.

People of the Kuban, Remember that you will not better your destiny unless, to the victories you have won in battle, you know how to add the defence of your rights in the interior and to husband the lives of those who, with firmness and courage, fight for your happiness. Do not forget that the shots fired some time ago at the deputy of the Rada, M. Makarenko, had their reperculsion in the murder of our irreplaceable president of the Rada, Nicholas Stepanovich Riabovil, the enemies of the peoples will not stop there.

And you, whose remains rest in peace, firm and courageous fighter, valiant champion of right and the liberty of peoples, you have succombed, but your thoughts will survive in the hearts of the men of the Kuban who will all defend to the last breath their rights as citizens.

The Legislative Rada of the country of Kuban.

НАЙМИЧКА

драма в пяти діях.
Написав Іван Тобилевич (Карпенко Карий).

— ЦІНА 35 ЦЕНТІВ. —

Замовлення висилайте враз з грішми на адресу:

«SVOBODA»
83 Grand St., Jersey City, N. J.

До КРАЮ!

ШИФКАРТА ЧЕРЕЗ АНТВЕРПІЮ ДО НІМЕЦЬКОЇ ГРАНИЦІ КОШТУЄ З БІЛЕТОМ КОЛЧОВИМ, НА НАЙЛУЧШИМ КОРАБЕЛЬ „ЛЯПЛЯНД", ЛИШЕ

$85

Корабель відходить 13. грудня.
ТОЙСАМИЙ КОРАБЕЛЬ ВІДХОДИТЬ 17-го СІЧНЯ.

Присилайте сейчас задатки на зарезервоване місця.

MORRIS ENGEL, Banker
129 GREENWICH STREET, NEW YORK, N. Y.

НОВИЙ ВИНАХІД!

СРЕДСТВО ЯКОГО ВАРТІСТЬ ПЕРЕВИСШАЄ ВАГУ ЗОЛОТА!

Після теперішньої дорожні ми повинні щадити наше убране. Кожда лляма на сукні спричиняє збіру. Бо коли ваш сут чи то дрес опламелений, ви даєте його до чищеня, передусім — се дорого вас коштує, рівнож по фабриках уживають для се острого пашну до вибиряня плям, який мабже проєїсає сукно і на тім місци вкоротки часі робить ся діра. Отже коли бажаєте запобігти сему і ощадити собі тяжко запрацьований гріш, то мусите уживати чудового средства SHINE-OFF до чищеня ваших убрань, тим легонько вичистите ваше убране, цілком без нарушеня сукна. Памятайте, що лише SHINE-OFF средством дасть ся вичистити найгрубшу плямну. Рівнож зашадите богат огроша. На пробу, аби вас переконати і переконати о вартости SHINE-OFF, ми вишлемо вам $1.00-вий кавалок (шмат) лише за 50 цент. або 3 кавалки за $1.00. Замовленя треба слати враз з належитостию через моний-ордер на адресу: 148ca49

JOSEPH LABORATORY, 747 N. LINCOLN ST., CHICAGO, ILL.

МІСЦЕВІ ОГОЛОШЕНЯ.

ТЕАТРАЛЬНІ ПРЕДСТАВЛЕНЯ.

DETROIT, МІСН. Заходом тов. Боян відбудеть ся пред представленя в сім місті, в „Elks Theater, при Lafayette і Cass ул., два блоки від почти. 1) У вівторок і середу, 16-го і 17-го грудня виступ славної артистки Ніни Терасової з Нью Йорку; 2) в четвер, 18-го грудня тов. Боян відограє представленє „КАТАРИНА"; 3) в пятницю, 19-го грудня, представленє театральне труппи Мелова з Ню Йорку; в суботу; 20-го грудня, тов. Боян відограє представленє „ХМАРА". — Початок сих вистав, пополудневих і вечірних, між годинами 2-ою і 6-ою пополудни і між 8-ою і 11.30. — В неділю, 21-го грудня відограє тов. Боян представленє „ЖИДІВСКА ВИХРЕСТКА". Початок о годині 2-ій пополудни.

— Небувала річ для громадян в Дітройт, Міш. Тикети продають ся при касах. Запрошуєть усе громадянство з Дітройт і околиці. 149-50

BROOKLYN, N. Y. Заходом Української Шкільної Дітвори при церкві Соц. св. Духа в Брукліні, Н. Й., пораз перший відограсть ся представленє НІЧ СВ. О. НИКОЛАЯ, образ сценічний з прольогом, написав о. Т. Л., в неділю, 21-го грудня 1919 р. — церковний гали під ч. 162 North 5th Street, Brooklyn, N. Y. — Шановні Родимці! Шкільна дітвора в Брукліні, Н. Й., пораз перший представленє „Ніч Св. О. Николая". Як тамтого, так і сего року св. О. Николай буде роздавати подарунки між дітий. Родичі, котрі мають дітий в Брукліні, котрі би сповіли своїх знакомих обдарувати, нехай з подарунками зголосять ся на офіс парохіяльний. Перед представленєм відспіває п-на Рубінова кілька сольових пісень. На закінченє, крім продукції шкільної дітвори і роздаванє дарунків. — Ми сподіємо ся, що Шановні Родимці заголосять ся на представленє, а де гомонїти рідна пісня. Управитель С. Ягелло. Початок о годині 5-ій вечером. Вступ 35 центів. 49-50

ДЕЩО ПРО ЩУРІВ.

Обчислюють, що в Злучених Державах є звиш 100,000.000 щурів, — стільки що й людий. На кожду людину випадає по одному щурови. Також саме відношенє є і до инших країнах. де роблено „перепись" тої зьвірини: в Англії, Данії, Франції і Німеччині. Обчислюють також, що уловлене одного щура коштує Англію $1.80, Данію $1.20 і Францію $1.00 на рік.

В Америці щурі роблять більшу шкоду ніж по инших краях і можна приняти, що кожда людина в Злучених Державах витрачує денно пів цента на знищуваню і вдержуване великого бурого щура. Здаєть ся не богато, але то значить, що щурі коштують Америку 180 міліонів долярів на рік. Окрім тої великої економічної втрати вони ще, як відомо, становлять неустанну небезпеку для здоровля людий.

Той роди щурів живе в Америці: „Норвежський" або бурий, чорний і Александрійський. Одначе „Норвежський", найбільший і найзвичайнїйший, майже винищив своїх побратимів, так що чорного і Александрійского щура можна надибати вже лише в морських портах. Зате бурий, чи то „Норвежський" щур, відкривши собі Америку, розійшов ся по цілім континенті, по містах і по фаомах.

Всі ті щурячі відміни не є американського роду. Найдавнїйше, здаєть ся ще в шіснайцятім столїтю, прибув сюди чорний щур. Бурий принадлежав при кінци вісімнайцятого віку і має ту заслугу, що вив'ив чорного. Чорний небезпечнїйший остільки, що більше держить ся людських мешкань і близше стрічаєть ся з чоловіком.

Одначе то не значить, що бурий щур не є небезпечний. Яка чума була в Америці, то все через нього. І він робить більше шкоди в майні.

Звичайно щур живе в норах, видовбаних в землі на пів до одної стопи глибини. Як мало яка звірюка, він може приноровити ся до всяких житевих умов. Може перегрити собі дорогу через твердий цегляний мур, може лазити по деревах і по шнурі. В багнянних сторонах навчить ся скоро пливати і може пливти досить далеко.

Бурий щур їсть все, що попадеть ся. Чорний більше перебірчивий, волить зерно і чисту їду.

На одним кораблю, що прийшов з Бразилії до одного американського порту 40.000 мішків кави, 30.000 мішків було так знищених, що треба було каву пересипати. Саме те пересипанє коштувало 2.000 долярів, не рахуючи утрати кави. На цілім кораблю було всего 200 щурів. На одній фарм в Айові щурі знищили за одну зиму 500 бушлів кукурузи, четверту часть всего, що фармер зібрав.

Найлїпший спосіб, щоб захоронити ся перед тою язвою, є будувати будинки так, аби щурі не могли по них свобідно ходити і переходити за поживою з кімнати в кімнату.

ВІЧА І ЗБОРИ.

ПОЗІР УКРАЇНЦІ З ЮТІКА, Н. Й.

Великі українські збори відбудуть ся в недїлю, 21. грудня 1919 р., о год. 3-ій пополудни в гали Чиркеса, 315 Nicolas Str. 149

Український Нар. Комітет в Ютіка заиває Вас, дорогі Брати і Сестри, щобисьте зійшли ся всі як один. Ми не можемо того всього забувати, що ваиваємо Вас Українців і Українок до участи на зборах.

УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ КОМІТЕТ В ЮТІКА, Н. Й.

Василь Лисогір, предс.; Петро Ликтей, секр.; Петро Михалик, касієр.

НА ПРОДАЖ

ЗАКЛАД ФОТОГРАФІЧНИЙ з найлучшим приряджеиєм, найновійші машини до фотографованя і побільшуваня портретів; приряди до роблення дим, приїдіє і склад патентних медицин і книжок. Той заклад знаходить ся між Українцями як ріпнож і иншими Славянами і вже істнує 6 років. Продати мушу з причини браку здоровля. Першенство має Українець. Голоситись чим скорше до: M. ZABOY, 638 Ridge, Avenue, Allentown, Pa. 147—

„СІЧОВІ ВІСТИ"

НЕЗАВИСИМА СІЧОВА ЧАСОПИСЬ ДЛЯ УКРАЇНСЬКОГО ЗАГАЛУ В АМЕРИЦІ.

Видане Січовим Урядом Українців в Злучених Державах.

„Січові Вісти" посьвячені Січовим справам, просьвіті і науці. Січової часописи партія се УКРАЇНСЬКИЙ НАРОД. Січова часопись виходить поки що один раз на місяць і коштує одного долярa на рік. Хто придбає 10 предплатників, дістане дуже поучаючу книжку яко премію, крім того буде дістати „Січові Вісти" через цілий рік даром. 124—

Адреса Січової часописи така:

„SICHOWI WISTY",
217-19 E. 6th ST., NEW YORK CITY

НОВА МАПА ГАЛИЧИНИ

Вже вийшла з друку нова мапа Галичини в українській мові. Є вона виразно намальовані всі міста, містечка, гори, ріки, зелїзниці і села. Такої мапи ще в Америці не було. ЦІНА ПИШЕ ПЯТЬ. (Приймаємо одно-центові марки). Замовляйте зараз, бо накład невеликий. 145cb—

PEOPLES SUPPLY CO., Dept. 1, Sta. D., Box 51, New York, N. Y.

КНИЖОЧКА ПРО ПОЛЬСЬКІ ЗВІРСТВА В ГАЛИЦЬКІЙ УКРАЇНІ

п. з.

POLISH ATROCITIES IN UKRAINIAN GALICIA

a telegraphic note
To W. GEORGES CLEMENCEAU, President of the Peace Conference from
VLADIMIR TEMNITSKY, Minister of Foreign Affairs of the Ukrainian Republic
and 40-49
JOSEPH BURACHINSKY, Minister of Justice of the Western Territory of the Ukrainian Republic

появила ся з друку накладом У Н Комітету в Злучених Державах.

ЦІНА 15 ЦЦ. З ПЕРЕСИЛКОЮ 20 ЦЦ.

Хто пришле і долярa, одержить в подарунку оплачено.

Купуйте і ширіть, аби цїла Америка дізналась про польські злочини в на падениї галицькій Україні.

Замовленя посилати на адресу:

UKRAINIAN NAT'L COMMITTEE OF UNITED STATES,
30 E. Seventh St., New York City.

НОВИЛЬ! НОВИЛЬ!

Грищько Квітка-Основяненко.

СВАТАНЄ НА ГОНЧАРІВЦЇ

Українська оперета на 3. дії.
ЦІНА 35 ЦЕНТІВ.

Замовленя висилайте враз з грішми на адресу:

«SVOBODA»
83 Grand St., Jersey City, N. J

НОВИЙ ВИНАХІД

Не робить різниці чи Ви є фармером, робітником або механіком ви конечно потребуєте се шило. Воно заощадить Вам гроші і час. Ви можете робити всякого рода поправки. Воно шиє скоро і добре як машина. Коштує враз з 20 ярдами шевської дратви і двома голками лише $1.00. У тих що за $5.00. Додаткові голки прості і закручені 10 ц. кождя. Додатковий зій дратви 15 цент. кождий. Ми радо звернемо Вам гроші, коли Ви не будете вдоволені. Не зволікайте, але ще нині, сейчас, вишлеть Ваше замовлене до: 108—

NATIONAL SALES CO., Dept. 124, Sta. D., Box 90, New York, N. Y.

ТЕПЕР ПОРА — ВИСЛАТИ ГРОШІ — НА РІЗДВЯНІ СВЯТА

ЧИМ СКОРШЕ ВИШЛЕТЕ, ТИМ СКОРШЕ ЗАПДУТЬ, ТИМ ПЕВНІШЕ БУДУТЬ ДОРУЧЕНІ.

НАШІ ЦІНИ ПРИСТУПНІ, НАША УСЛУГА ЗАГАЛЬНО ЗНАНА ВІД ЧВЕРТЬ СТОЛІТЯ.

МАЄТЕ ЗАМІР ВИСЛАТИ ПАКУНОК, СТАРАТИ СЯ О КАРТУ КОРАБЕЛЬНУ ДЛЯ КОГО З РОДИНИ, ПЛЯНУЄТЕ САМІ ВИХАТИ ДО ВІТЧИНИ, ЗАХОДИТЬ ПОТРЕБА ПОЛАГОДИТИ ЯКУ СПРАВУ НОТАРІЯЛЬНУ, НАПИШТЬ ДО НАС А ВІДВОРОТНО ОТРИМАЄТЕ ІНФОРМАЦІЇ — ЦІЛКОМ БЕЗПЛАТНО.

Пишіть до нас на таку адресу:

HENRY J. SCHNITZER STATE BANK,
141 WASHINGTON ST., NEW YORK

ДРІБНІ ОГОЛОШЕНЯ.

(Оголошене коротке не приймаєть ся).

ДО КРАЮ! Хто хоче працювати на фармі кораблем кілька годин денно при легкім занятю, нехай звернеть ся до: GREENWICH LABOR AGENCY, 129 Greenwich Street, New York, N. Y. 124—

Пошукую мойого брата МИХАЙЛА КЛЮБА, котрий оженив ся тому мін. коло Гудсону, Н. Й. Хтоби про него знав або він сам, зволить зголосити ся до: STEPHEN KLUBA, 368 E. 10th St., New York, N.Y. 48-9

Пошукую ЗАХАРКА СКОВРОНЄК, з села Романового, повіт Збараж, Галичина. Має вісти від своєї жонки зі старого краю. Хтоби про него знав або він сам, зволить зголосити ся до: DMYTRO WOWCZUK, Box 17, Northbridge, Mass. 149-51

Пошукую свого брата ТЕОДОРА ШАСТАЛЯ, з села Брідок, пов. Застав на. Тому три місяці він був в Калі ... до: M. SHASTAL 812 Hubbard St., Detroit, Mich. 9-5

Пошукую свого шваргра АНДРЕЯ БЛАЩКО, з Кривотул старих, повіт Товмач, Галичина. Два роки тому не ребував в Нюрку, Н. Й. Хтоби ми ного знав або він сам, зволить зголосити ся до: ANDREW SHASTAL, 201, Orrville, Ohio. 148-50

Пошукую свого шваргра АНДРЕЯ ГОНКА, з Ковалівки, повіт Ковель, Галичина. Перед двох роками перебував в Ютіка, Н. Й., відтак в Тавтон, Масс. Хтоби про него знав або він сам Тому, просить зголосити ся до: PHILIP SZTEFANSKI, 863 Main St., Akron, Ohio. 49-51

Пошукую свого шваргра ВАСИЛЯ КОЧУ, з села Ядлова, повіт Горлиці, Галичина. Хтоби про него знав або він сам, зволить зголосити ся до: ALEXANDER HALKOWICH, 301 Oliver St., Newark, N. J. 149 51

Пошукую свого брата МИХАЙЛА КУЛИК, з села Нагецин, повіт Ліско, Галичина. Перебував в Сарентон, Па. Хтоби про него знав або він сам, зволить зголосити ся до: NICHOLAS LESAK, 326 E. Federal St., Door 14, Youngstown, Ohio. 148-50

Пошукую своїх кранів, ВАСИЛЯ і ДМИТРА ГОНКА і ПЕТРА ЛИСЕНКА з Борислава, повіт Дрогобич, Галичина. Хтоби про них знав, або вони сами, зволять зголосити ся до: OLGA CHOLEWA, 326 E. Federal St., Door 14, Youngstown, Ohio. 148-50

ПОШУКУЮ ЖЕНЩИНИ (може бути вдовою) з дітьми котра би хотіла занятя ся зарядом мого дому. Лекші зголошеня слати під адресою: DMYTRO KOLODIJ, Box 14, Port Richmont, Va. 159 51

Де є ЮЛІЯ БОНДАРЕНКО (Мартинець), з Богорочан, Галичина. Має три листи з краю. Також її батько незадовго відїзджає до краю, бажає з нею попрощатись. Хтоби про неї знав, або вона сама, зволить зголосити ся до: JOSEPH MARTYNEC, 269 E. 10th St., New York, N. Y. 47-49

Посилайте гроші своїй родині до краю через Американсько-Українські Бюро в Філядельфії. Адреса: American Ukrainian Bureau, Inc., 322 N. 8th St., Philadelphia, Pa. 118—

ІСПИТАННЯ дякуючитель глядає посади при гр.-кат. українській церкві. С самотним. Може учити і у правах хор як церковний так і сьвітський, вести парохіяльну школу, уряджувати представленя і концерти. Посаду може обняти від 15. грудня. Лекші зголошеня слати на адресу: ROMAN DMYTROW, 39 Woodbury St., Rochester, N. Y. 47-49

ФІЛЬОЗОФІЯ СОЦІЯЛ-ДЕМОКРАТІЇ

Збірник дрібних фільозоських статей.
Перев. Е. Крук.
ЦІНА 25.00.

Замовленя висилайте враз з грішми на адресу:

«SVOBODA»
83 Grand St., Jersey City, N. J

Американсько-Українське Бюро в Філядельфії є одиноке українське товариство в Америці що має інформації до краю і з краю до Америки. Адреса: American Ukrainian Bureau, Inc., 322 N. 8th St., Philadelphia, Pa. 118—

ЕКСТРА! ДАРОМ! ЕКСТРА!

Артистично викінчені портрети найгарнїйших женщин в ріжних зайлаюючих позах, також опис секретної книжки, місячної скоки 500 образків мущин і женщин в дуже зайлаюючих і наукових позах, як також вказівки легких до виконаня штук магічних і много цікавих а Вам незнаних новостий. Читателю не зволікай, але пишеш сейчас, залучивши 6 цент. на пересилку. 151cb—

М-ss L. PIASECKA,
201 E. 10th St., New York, N. Y.

ЗАТВЕРДЖЕНЄ Є НЕБЕЗПЕКОЮ, ЯКОЇ ВСЇ ПОВИННІ ВИСТЕРІГАТИ СЯ.

Затвердженє є причиною ріжних недуг і недомагань: запаленє слїпої кишки, недомагання печінки, нестравність, брак апетиту, запори і болї голови, поганий надих, нечистоти, шкірні викиди, як чирики, пріщі і т. п., безсонність, нервовість, знеохочене до житя і т. д.

Не пийте гіркої соли, не уживайте пігулок. Не пийте так званих „гірких вин", бо вони спричиняють страшні жолудкові корчі, а опісля вертає незборок старе лихо — ЗАТВЕРДЖЕНЄ. Увільнить себе від кількох тисяч разів на завсїгди, уживаючи КАЛЬВАРІЙСЬКЕ ЛІЧНИЧЕ ВИНО. КАЛЬВАРІЙСЬКЕ ЛІЧНИЧЕ ВИНО уживають вже від затвердженя, додасть вам здоровля, енерґії, сили і жвавости. Будете знову веселі, охочі до праці і забави.

Не забувайте, що звертаємо гроші тому, хто докаже, що КАЛЬВАРІЙСЬКЕ ЛІЧНИЧЕ ВИНО не є таким, як його описуємо.

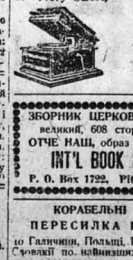

Одна фляшка КАЛЬВАРІЙСЬКОГО ВИНА коштує $1.35 і 6 цент. податку. До набуття в аптиках, у українських складах, в наших агентів або просто від фабрикантів.

Замовляйте собі сей образець аби Ви знали як виглядає правдиве Кальварійське Вино Лїчниче.

D. WROBLEWSKI AND CO.
Одинокі Фабриканти
196 EAST FOURTH STREET, M-3, New York, N. Y.

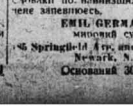

ЮВІЛЕР

Різьбарі дерева.
Сейчі машини і українські рекорди.
Ми продаємо їх скоро.

Пишіть по українській катальог.

B. FRIEDMAN,
158 Ferry Street, Newark, N. J.

ЗБОРНИК ЦЕРКОВНИЙ.

великий, 608 сторін..... $5.00
ОТЧЕ НАШ, образ 34x22 1.50

INT'L BOOK STORE,
P. O. Box 1722, Pittsburgh, Pa.

КОРАБЕЛЬНІ КАРТИ ПЕРЕСИЛКА ГРОШИЙ

до Галичини, Польщі, Румунії і Чехо-Словакії по найнизших цінах. Дорученє запевнюєть. 130—

EMIL GERNANTS,
мировий судія
68 Springfield Ave. and 211 Ferry St.,
Newark, N. J.
Оснований 30 лїт.

Телефон: 1883 Stuyvesant

ДР. СПІЛЛІНҐЕР
153 East 18th Street, NEW YORK CITY.

ГОДИНИ ОФІСОВІ: В понеділки, середи і суботи від 9. рано до 8. вечер. В инші дні приймає ся за попереднім порозумінєм.

ВИ ПОВИННІ ЗНАТИ АНҐЛІЙСЬКИЙ ЯЗИК!!!

Сумно приходить ся жити такому, що не знає язика сего краю, де він жиє; хто вміло свого імена, ставить хрестик. Таких людий найдесь много серед українсько-американської кольонії. Перед непишьменним чоловіком замкнені всі двері. Однак сему легко запобічи. Мй представляємо кождому нагоду вивчити ся анґлійського язика при помочи кореспонденції (почтової) в часї трох місяців Вашим невідлиним довгом є скорійстати з сеї нагоди. Напишіть-же до нас сейчас по нашу пробну лекцію, яку висилаємо по одержаню 10 шт. (можна марками).

First American Preparatory School,
DEP. 46, 525 W. 47th STREET, NEW YORK, N. Y.

Dr. KOLER,
628 PENN Ave., PITTSBURGH, PA.
ЛІКАР
(говорить по українськи).

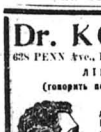

DR. KOLER є одиноким лікарем в Пітсбурґу, котрий відбув свої студії в Европі, а опісля в Америці, має 23 літ досьвіду у лїченю. Я лїчу ревматизм, проплинту, гемороїди, шпрофули, недуги легких, серця, жолудка, утроби, нирок, кишок, міхура, шкіри, як і всї недуги мущин, спричинені нечистотою крови. 914 і 606 уживаєть при лїченю недуг крови. Голосить ся особисто, почтою не лїчу.

Години приняти: від 9. рано до 8 веч., в вятниці від 9. до 5. лише, в неділї від 9. до 2.

ЇХАТИ
можете вже до всїх частий сьвіта. Ми постараємось о

ПАШПОРТИ
а всякі поради дамо даром.

ГРОШІ
можете післати через нас як найлїпше по деннім курсї до всїх частий сьвіта.

A. HERZEG,
агент для заграничних пересилок
AMERICAN EXPRESS CO.
127 WASHINGTON STREET, близько фери, NEW YORK, N. Y. 146—

ДО ХОРИХ ЛЮДИЙ ПО ВСЇХ ВАКУТИНАХ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ!

Др. Б. ГОГЕНБЕРГ, славний спеціяліст зі старого краю

поручає всїм терплячим Українцям, так мущинам як і женщинам свої успішні лікарські услуги.

ЛІЧИТЬ З НАЙЛІПШИМ І НАЙПЕВНІЙШИМ УСПІХОМ РЕВМАТИЗМ, ВСЯКІ НЕДОМАГАННЯ ЖОЛУДКОВІ, НЕДУГИ УТРОБИ, НИРОК, ЗГРУБЛЕНЄ ЖИЛ, ГЕМОРОЇДИ, НЕДУГИ СКІРНІ, РІЖНІ ЗАТРОЄНЯ КРОВИ, ЗАПАЛЕНЄ СЛІПОЇ КИШКИ І Т. Д.

Доконує всякі найтяжші операції мущин, женщин і дїтий в своїм офісї або в домі пацієнтів, спеціяльно не на пропускану, при помочи спеціяліста з Відня.

Коли би хтось не міг прийти особисто, нехай опише якстемо з повним довірєм свою недугу, а дістане совісну і безплатну пораду.

На відповідь залучіть поч. марку.

Dr. B. HOHENBERG
304 2nd Ave., (між 17 а 18 ул.) NEW YORK CITY

Години офісові: щоденно від 8-мої рано до 8-мої вечер.

Телефон: 1883 Stuyvesant

АМЕРИКАНСЬКІ ВІСТИ.

Погляд льорда Леверголма на домагання робітників.

Льорд Левергольм, анґлійський фабрикант-мілїонер, промовляючи недавно на публичних зборах в Торонто, сказав: „Я симпатизую із стремлїнями робітництва. Люди, що працюють чи то фізично чи умово, є люди, котрі повинні зазнати повно вигод і солодощів сучасного життя, бо вони заслужили собі на се. Кождий робітник повинен бути частинним власником. Я є проти 8-годинного дня, бо він є непрактичний. Поправно 6-годинний день двома шифтами, значить дехай чоловік працює лише 6 годин денно, а машина 12. Се збільшить продукцію о 50%. Така система окажеть ся практичною у всїх галузях промислу. Домагаєнє робітників, щоби їх впустити до складу директорів; є не лише приманчиве з їх сторони, але конечне для обох сторін. Але робітники повинні розуміти, що лише при помочи кооперації над зниженнєм цїни продукції їх жаданнє буде сповнене.

200 нельояльних газет.

Після заяви мінїст. справедливости, у Злучених Державах друкуєть ся 200 бунтівничих газет, а є 114 таких, що друкують ся в инших краях, а тут у великій скількости циркулюють. В парляменті внесено законопроєкт, щоби заборонити друкованнє бунтівничих газет, а рівночасно видавців і редакторів карати гривною 5.000 долярів і пятьлїтною тюрмою.

Справа міських трамваїв в Огайо.

Вчера в огайськім соймі внесено законопроєкт, щоби дозволено кождій громаді видати відповідну скількість бондів та відкупити, або винаяти, або побудувати нові трамваєві лїнії, що булиби під зарядом уряду кождої громади в стейті Огайо.

О меньші газети.

Щоби причинитись в якійсь мірі до полагодженя прикрої справи з газетним папером, сенатор Джонс з Ню Мексико, демократ, вніс резолюцію в парляменті, щоби газети, котрі будуть мати понад 24 сторони друку, оплачували пять разів дорозше почтову пересилку. Сенатор заявляє, що видавці газет в його стейті скаржать ся, що не можуть дістати паперу; лише великомільскі газети, що мають свої фабрики паперу, є в можности дістати стільки паперу, скільки потребують. Сенатор каже, що 24 сторони вистарчає вповні на всякі новини і оголошення.

Проти анархізму.

Посол Джонсон, що заступає стейт Вашінґтон, виготовив резолюцію, в якій домагаєть ся, щоби правительство депортувало кождого чоловіка, що є членом орґанізацій, які занимають ся писанням таких памфлетів, книжок або ґазет, котрі взивають до повалення правительства силою.

Американські ґазети.

Про американську пресу склав богато правди Френк І. Каб, один з редакторів нюйорського „Ворлд-а", промовляючи недавно на зборах жіночого клюбу в Ню Йорку. „Через пять лїт сьвітова публична опінія не була висказувана свобідно. Правительство втягнуло її у військовий уніформ, віддало її під нагляд сержанта, і поставило під строгу контролю. Тепер не маємо нічого, крім приватної пропаґанди. Перед війною було тут 1.200 пресових аґентів, а не знаю, кілько є їх тепер. Безпосередні жерела неважні, бо їх преси замкнені. Ми дістаємо вісти, висилані аґентами ріжних орґанізацій. Які є дійсні факти про уґлянний страйк? Правда лежить глибше ніж сам уголь. Злучені Держави потребують вільної гри публичної опінії".

Кравці в Шікаґо добре заробляють.

Торговці одїжию заповідають ціна на тім товарі піднесеть з весною, бо бракує дуже робітників, а й ті, що є, побирають дуже велику платню за свою працю. Шікаґоські кравці, що працюють від мусника, заробляють приміром такі кольосальні суми, як 135 долярів тижнево.

Шкоди одномісячного страйку.

Обчислюють, що одномісячний страйк уґлекопів, який щойно покінчив ся, коштує обі сторони і правительство величезні суми гроший, які треба буде цїлий рік відробляти. 40 днів страйку значить для уґлекопів цїлий рік праці на основі 14% підвижки, щоб відробити страчені гроші. За сей період страйкуючі майнери стратили 60.000.000 долярів платнї, копальники стратили 12.000.000 долярів зиску. Злучені Держави стратили 40.000.000 долярів, а крім того не випродуковано 40.000.000 тон уґля.

З останних нуждарів поробились плютократами.

Наведеними висше словами можна висловитись про декотрих людий, що є нині властителями богатих шафтів природного ґазу в Сисік Ґалдов, недалеко МекКізпорт, Пенсильванія, які недавно відкрито. Ще кілька місяців тому два молодці, які своїм бистрим нюхом завважали ґаз на фармі свого батька, морочили собі голови, в якийби то спосіб роздобути кілька соток долярів на закупно прирядів до верчення дїр в землї, нинї вже самі вложили в се підприємство 3,000.000 долярів. З тяжким трудом зібрали вони 43 особи, які дали по 100 і по 150 долярів, щоб перевести пробу пошукування за ґазом. Люди, які зложили ті гроші, були самі бідаки, що заробляли денно на свій прожиток. І коли за їх гроші винайдено жерела природного ґазу, вони стали тепер нараз великими мілїонерами. Першого місяця кождий шеровець заробив на 100 долярах 3.250 долярів; другого місяця зиск виносив 3.800 долярів.

Одна вдова, що працювала як книговодчик в канцелярії, закупила шери за всї свої гроші і нинї тї шери вартають найменше 500.000 долярів. Сїм дївчат, що купили шери, покинули нинї працю в склепі, а почали жити з доходів своїх шерів. Один журналїст, що купив собі шер, дістає нинї 300 долярів денно чистого зиску. Знова инший чоловік, що мав маленький дім і кусник огорода недалекого того місця, де тепер найдено жерела ґазу, продав сей дім вартости 600 долярів за 15.500 долярів, а купець відпродав його на другий день за 85.000 долярів.

Новий шампіон білярдовий.

Новим американським шампіоном білярдовим є Ральф Ґрінліф, з Вілмінґтон, Дел., котрий у десятьох грах з шампіоном Едвардом Ралфом, з Гайтстаун, Н. Дж., побідив за кождим разом.

Марков про українство.

Др. Дмитро Марков, що прибув недавно з Парижа до Ню Йорку в товаристві д-ра Дмитра Вергуна і д-ра Андрія Бескида, зайшов до редакції нюйорського „Русскаго Слова", де його питали про деякі справи. На запит редактора, як Марков задивляєть ся на українське питаннє, він відповів: „Ми любимо українську мову. Але ми віримо, що русска мова і русска демократична державність буде тим цементом, що случить всї російські елементи в одну і велику Росію. Ми — противники політичного сепаратизму. Але ми є за обезпеченнєм кождої народности, заселяючої Росію, за обезпеченнєм народної самоуправи і культурної самоуправи".

Знова на запит про погляди Маркова на горожанську рівноправність, сей царський аґент відповів, що він є... демократ. „Ми демократи, і як такі — домагаємось повної горожанської рівноправности для всїх. Ми йдемо з елементами, які збирають демократичну Русь". Др. Марков і вся проча кацапська дрянь стоїть за Колчаком і Денікіном, а останні чорносотенці хочуть відбудувати царську Росію. І отсе є „демократи", з якими лучить ся другий „демократ" Марков.

ЗАГАЛЬНІ ВІСТИ.

Новий президент Швайцарскої.

Президентом Швайцарскої Конфедерації на 1920 рік вибрано теперішного віцепрезидента, д-ра Джузеппе Моттуо, що був президентом в 1915 році. Едмунд Шультез, що був президентом в 1917 році, вибраний віцепрезидентом на 1920 рік. Теперішний президент, др. Густав Адор, покінчить своє урядованнє з кінцем біжучого року.

Соціяліст президентом бельґійського парляменту.

Ґ. Брунет, соціяліст, вибраний президентом палати послів бельґійського парляменту, побіркучи католицького кандидата.

Може буде конець гаремам в Туреччинї.

Супруже князя Фарука, сина турецького престолонаслїдника, з княжною Сабиною, дочкою теперішного султана Туреччини, вказує, що в будучности члени пануючої родини будуть мати лише одну леґальну жінку, понехаючи в той спосіб систему гарему.

ЩО ПИШУТЬ В ЛИСТАХ.

Жалуєть ся в неволї.

Терасіна, Палермо, (Італія, 3-го і 16. серпня, 1919. — Любий Брате. ...Я тепер в таборі. До свого краю не маю ще надії їхати. Як будеш чути, що Українцї ідуть відси, то не посилай вже нічого. Чехи, Німцї і Поляки геть відїзджають. До Поляків приїзджають їх офіцири та забирають зі собою. За нами Українцями ніхто не вспоминаєсь. З жалю дехто їде з Поляками яко Поляк, бо в неволї зле. Я сам над тим думаю, що робити. Тут зле, але і з Поляками біда їхати, бо я не годен стерпіти наших кривд. — **Йосиф.**

(Почтові картки одержав Йосиф Дрдела, Курітс Бей, Ма.).

Помер з голоду в польських руках.

Кнїшинчі, Рогатин, 2. жовтня, 1919. — Дорогий Брате! Донощу тобі відомість про своє здоровлє, а поводженє наше тепер, таке, що годі навіть писати, бо нам тепер тут так, як то оповідають, що: рада душа до раю з гріхи не пускають. Так через пять лїт та війна ще нам так не дігнала, як тепер ті Поляки. З початку війни забрали чоловіка, брата також пійшли. Прийшли Москалї забрали худобу, а такої худоба набула є і чоловік ще трохи жив. Брата поприходили тай вже би було знов якось остало. Тепер війна з Поляками. Обдерли нас до шкіри. Худобу забрали, збіжже забрали, братів зі своєї землї зігнали тай нема нічого. Родичів вже нема, тато померли вже пять лїт, а мамунця рік. Сестра Гануська здорова а шваґра вже нема, зістав забитий на австрійській війнї. Наталка здорова, братів нема, хата замкнена, бо нема кому в нїй сидїти. Никола зістав злапаний в польські руки тай помер з голоду, бо вони як злапають Українця, то так над ним збиткують ся як над собакою. А за Івана нїчо не знаєм, чи ще де жиє, чи де убитий (мабуть пійшов до української армії) ...Розпочалась друга війна, взяли Івана, а Николу викупилисьмо, на останку пійшов тай жите скінчив. Про Івана також не чути. — Дай Боже ще разом ся зобачити, бувайте здорові.

Танька.

(Сей лист одержали Петро і Дмитро Бмза, Балтімор, Мд.).

Ждуть хвилї, щоб рушити на Україну.

Дайтш Ґабель, 11. падолиста 1919. — Найдорозший Стрийку. Радбим довідатись дещо про Ваше здоровлє і поводженє, бо моє дуже зле. Дорогий Стрийку. Хто тепер жиє в Галичинї, то уже в пеклї не буде. Страшна російсько-австрійська війна знищила нас, потім, замість спокою, прийшли Поляки і тяжко наш нарід український терпить голод та замикають його по тюрмах. Священики арештовані, худоба і конї забрані. — так виглядає, мов над східною Галичиною чорна хоругов повіває.

Тяжко ми бороли ся в боях але мусїли уступити перед переважаючими силами Ляхів. Але ще надії не тратимо, бо се так значить, як вечером сонце зайде, а рано на другий день знова гарно сходить. Одна бриґада зістала відірвана в горах коло Хирова і ми мусїли уступати на Словаччину, де тепер знова орґанізуємось до нового наступу на Ляхів. Ми мусимо завдати їм смертельний удар і себе мусимо визволити з неволї.

Брат Петро помер з голоду, як Москалї обілгали Перемишль. Ви там в Америцї всї щасливі, бо ми тут платимо вже 50 корон за два фунти хлїба, тай того не мож дістати. В Галичинї наші люди не можуть дістати ні соли ні нафти, бо Поляки не дають. Кажуть: „Хцелєцьє Украйн, то ми вам теraз дами". Але ще ми дамо і Полякам... — **Василь Онисик.**

(Сей лист одержав Антін Онисик з Джерзи Сіти, Н. Дж.).

В КОЖДИЙ УКРАЇНСЬКИЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА".

НАША ОДІЖ І ЗДОРОВЛЄ.

Гіґієна, наука про бережене здоровля, каже, що одїж грає одну з найголовнїйших ролї при плеканю і береженю людського здоровля. Без одїжи, в якім би вона видї не була, не може обійти ся жадна животина, а тим більше чоловік. Навіть найменьші і найслабші єства між зьвірятами мають природну одїж для забезпеченя свого тїла перед його ворогом.

Зьвірята мають кожу; чоловік свого не має. Сучасний чоловік вже виеманципував ся з тої стадії, коли його тїло покривала кожа. Сучасний чоловік хоронить нинї своє тїло при помочи штучно зробленої одїжи, яка — розуміє ся — ріжнить ся від природної. Природна одїж є так вигідна, що її властитель нїяк не потребує поправляти її. Не потребує робити її ні ширшою ні вузшою, ні грубшою ні тоншою, ні теплїйшою, ні зимнїйшою.

Зате штучна одїж, якої ми уживаємо, потребує всяких поправок з нашої сторони, потребує нашої уваги; наше тїло потребує також зміни одїжи, відповідно до зміни температури.

Одїж хоронить наше тїло перед перестудою. Безперечно, але сама одїж є безсильна у своїй задачі без нашої помочи. Ми повинні зважати на се, аби одїж в дїйсности огрівала наше тїло і хоронила його перед перестудою, яка є найбільшим ворогом нашого здоровля.

На сю справу звернули увагу люди, котрі інтересують ся людським здоровлєм і розслїджують людський орґанізм. І сї люди кажуть, що одїж не все є приятелем чоловіка; деколи вона буває його найбільшим ворогом. Коли ми не зважаємо самі на наше здоровлє, то й одїж наша його не охоронить. Зважати нам треба, у відношеню до одїжи, на саму одїж; якої барви вона є, ваги і в якій степені вона огріває наше тїло.

„Лайфф Екстенжен Інститут", якого авторитетом ми будемо тут послугувати ся, каже, що чоловік повинен носити одїж як найбільше вигідну, широку, легку і теплу. Нїколи вузку, пасовану, тяжку, а зимну. Вузка, тяжка, а зимна одїж обезсилює наше тїло і заразом наш орґанізм.

Наша шкіра потребує віддихати; на сеж у нїй і є комірки. Наша шкіра потребує провітрюваня, потребує воздуха. Коли ми втягнемо на себе грубий плащ, воздух нїяк не доберетъ ся до шкіри. Тому, чи то в лїтї чи в зимі, нам треба носити тонку і легку одїж; але теплу. На тонку, легку і теплу одїж найлїпше надаєть ся бавовняна матерія.

Яка барва матерії надаєть ся найлїпше на одїж для людий? На се „Лайфф Екстенжен Інститут" відповідає, що біла барва є найвідповіднїйшою, головно в лїтї. Одїж чорної барви добре є носити лише в зимі, але в лїтї наша одїж повинна бути зроблена з бавовняної білої матерії, або бодай з барви, яка зближаєть ся до білої. Сонячні промінї добувають ся крізь білу матерію; в чорній вони гублять ся. Марк Твен, славний американський письменник, на кілька лїт перед своїм відходом з сього сьвіта носив білу одїж як в лїтї так і в зимі. Її він не зміняв нїколи, аж доки вона не подерла ся; лише в зимі натягав на себе ленгький плащ. На запити він відповідав, що в одній одїжи він ані впріє, ані захолодить ся.

Пересічна вага одїжи пересічного мущини, вже разом з черевиками — каже „Л. Е. І". повинна виносити в зимі 8 фунтів і 9¼ унцій; женщини 6 фунтів і 7 унцій. В лїтї мущини 6 фунтів і 15½ унцій, а женщини 5 фунтів і 8 унцій. Одїж повинна бути лише на те, аби трохи огрівати тїло. Проче тепло чоловік повинен добувати собі самостійно, своїм рухом. Спідна одїж повинна бути, як в лїтї так і в зимі, з білої матерії, яка скоро висихала би. Нїколи не добре носити кольорових сорочок; тїло не терпить сього. В лїтї при забаві або роботі на чистім воздусї все треба скинути з горішної части тїла всяку одїж, а оставити лише дуже тоненьку сорочку. Памятаймо на сонячну купіль.

НОВІСТЬ! ЧИТАЙТЕ!
Е. ДІРКГАЙМ.
СОЦІОЛОҐІЯ Й СОЦІЯЛЬНІ НАУКИ
З французької мови переклав Микола Залізняк.
ЦІНА 15 ЦЕНТІВ.
Замовленя висилайте враз з грішми на адресу: „СВОБОДА", 81 Grand St., Jersey City, N. J.

ХРОНІЧНІ І НЕРВОВІ НЕДУГИ ЛІЧИТЬ СЯ

Коли Ви не могли доси бути вилїчені, то не анерівойтесь, а прийдіть і підайте ся БЕЗПЛАТНОМУ даданю та дізнайте ся про мою опінію то пораду.

МУЩИНИ І ЖЕНЩИНИ

Коли Ви терпите на яку хронічну, нервову, кровну, шкірну або скомплікованy недугу; або коли Вам долягає терпінє жолудка, нирок, міхура, то прийдіть на пораду що нинї, щоби

НАРТИ ПОМІЧ ТАМ, ДЕ МОЖНА ЇЇ НАРТИ.

Довгі лїта досьвіду в лїченю НЕРВОВИХ, ХРОНІЧНИХ І СКОМПЛІКОВАНИХ НЕДУГ уможливлюють дати Вам методичне Електро-Медичне Лїченє, яке дало помічі тїлчас коли инші методи завели, а затим много терплячих уратовано ся від мук і небезпечних операцій. 148—

ПАМЯТАЙТЕ: Зволїнє, недогляд і невластиве лїченє в Вас. Прийдіть до мене, коли потребуєте помочи досьвідченої і у все досмотреної спеціяліста.

Години офісові: 9. рано до 8. веч.

Dr. LEWIS
СПЕЦІЯЛІСТ
В неділї від 10. до 2. попол.
749 Sixth Ave., Bet. 42nd & 43rd Sts., New York

ПРИ ПОВОРОТЇ ДО КРАЮ І ТУТ В АМЕРИЦЇ

нема лїпшого ремесла від автомобільового. Я є в краю довголїтний і добрий механік і шофер в Америцї. Хто вивчить ся в нашій школї, той стане добрим механіком і шофером. Будете ним вдячні по всї часи. Зважте, що наша школа є одною з лїпших в Америцї. У нас є 8 машин з 1917 р. до праци. Денні і вечірні курси. Можете заробити 25—35 дол. на тиждень.

Просимо зайти до нашого офісу і порадьтесь ся з нами. Офіс отворений і в неділї.

Записуйтесь до нашої школи. — L. Stepanoff, інструктор і механік.

Для інформації наш офіс отворений в неділї до 12. т. в пол. Пишіть по катальоґ.

ARENA AUTO SCHOOL, 151 W. 54th St., NEW YORK, N. Y.

ЗАПЛАТИТЕ КОЛИ ВИЛЇЧИТЕСЬ З НЕДУГ КРОВНИХ АБО НЕРВОВИХ.

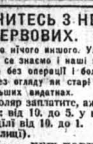

Офіс оснований понад 35 лїт. Не лїчимо нїчого иншого. Уживаємо найлїпших способів лїченя в сьвітї. Ми се знаємо і наші пацієнти се знають. Гемороїди рівнчо лїчить ся без операції і болю. Ревматизм і всї недуги крови і нервів, без огляду на старі і тяжні скоро лїчить ся при можливо найменьших видатках. 104—

І подумайте над сим! НЕ ОДИН ДОЛЯГ заплатите, як Ви зістанете вилїчені. Годині урядові: від 10. до 5. у вятницї і суботи від 10. до 8. в неділї від 10. до 1.

(Близко 75-тої улиці).

HEIDELBERG TREATMENT, 1058 Lexington Ave., NEW YORK CITY.

Dr. M. SMITH,
16 E. 7th ST., NEW YORK.
коло Церкви св. Юрія.
Говорить по українськи.
Tel. Orchard 6072.

ЛІЧИТЬ УСПІШНО ВНУТРІШНІ НЕДУГИ МУЩИН І ЖЕНЩИН

Також лїчить недуги скірні, жолудка і нирок. Застосовує наймодернїйші електричні апарати.—Експерт-акушер —виконує услуги при породах.

Години урядові: від 8. до 10. рано, від 1. до 2. в пол. і від 6. до 8. веч.

ТЕРПЛЯЧІ МУЩИНИ

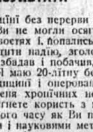

Dr. MESSEC,
124 N. 8th Street,
Philadelphia, Pa.

на недуги крови і скірні, вичерпанє, нервовість, притуплений і роздвоєний ум, слабости нирок і міхура, слабі нерви, недуги катару і т. д.

ВИ ПОТРЕБУЄТЕ ПОМОЧИ Я ДАЮ РЕЗУЛЬТАТИ

скоро, стало і по малій цїнї без перерви часу у Вашій роботі. Коли Ви не могли осягнути поміч у Вашім довгім лїченю і, попадаєте в зневіру і починаєте тратити надію, зголосіть ся до мене, щоб я Вас збадав і побачив, що для Вас можу зробити. Я маю 20-лїтню безперервну практику в медицині і оперуваню в стейті Пенсильванія лїченя хронічних недуг, нервових і скомплікованих слабостий а Ви осягнете користь з мого досьвіду, бо я звоїкуюсь Вами особисто кождого часу як Ви прийдете. Я буду лїчити Вас найлїпшими модерними і науковими методами якими лиш розпоряджаю, так електричними як і медичними. Коли б я не міг після свого осуду Вам помочи, то я Вам скажу. Коли Ви є недужі, немічні, нервові або вичерпані, порадьте ся мене.

НОВА МЕДИЧНА СИСТЕМА

Електричне лїченє і пряме застрікуванє крови через шпіленє бензольсом і серум, яких я уживаю запевнить Вас про добрі успіхи.

Dr. MESSEC
124 N. 8th Street
СПЕЦІЯЛІСТ
PHILADELPHIA, PA.

ПОРАДА ДАРОМ.

ГОДИНИ ОФІСОВІ: щодня від 9. рано до 8. вечер.
В неділї від 10. до 1. в полудне.

Недужі мущини і женщини

ПРИХОДЬТЕ ДО МЕНЕ!

З ЯКОЮБУДЬ ХРОНІЧНОЮ, НЕРВОВОЮ І ДОЛЕГЛИВОЮ СЛАБОСТЮ ЯКІ ВИМАГАЮТЬ ОПІКИ ЛІКАРЯ СПЕЦІЯЛІСТА.
ШУКАЙТЕ ПОМОЧИ ТАМ, ДЕ Й МОЖНА НАЙТИ.
І вийдете правою дорогою до доброго здоровля.

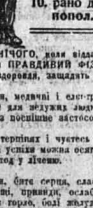

PROFESSOR
Dr. Colhouer
717 LIBERTY AVE.,
PITTSBURGH, PA.

Години урядові: від 9-ої рано до 4-тої попол., а вечерами від 6. до 8-мої.
В неділї від 10. рано до 2 попол.

ОГЛЯДИНИ НЕ БУДУТЬ ВАС КОШТУВАТИ НІЧОГО, коли віддасьте ся його опіці. Докладні ОГЛЯДИНИ відкривають Вам ПРАВДИВИЙ ФІЗИЧНИЙ СТАН і впроваджать Вас на добру дорогу до здоровля, защадять Вам терпінє і усунуть всякі недоверности.

Довгі лїта практики. Найновійші успішні методи, медичні і електричні апарати. Новоновоє лїченє. Все тут як найлїпше для недужих людий.

Сотки мущин і женщин уникнуло операції через посвідчє застосованє найновійших научних метод.

Коли Ви не могли найти ще доси ніяко в Вашім терпінях і чуєтесь невірені, то зголосіть ся до МЕНЕ і переконайте ся які успіхи можна осягнути для Вашого здоровля, при правильно вибраних метод у лїченю.

ЧИ ВИ ТЕРПИТЕ

на ослаблене нервів, болї в грудях, кашель, біте серця, слабість нирок, задумчивість, приголомшенє, болї голови, хрипи, пранди, ослаблене членів тїла; болїки, скірні висипки, катар, пекне Вас горло, болї жолудка і в грудях, болї горла, горячку запір, ревматичні болї, пріпадї? Ці як і другі недуги є перелом проблем, яка може наносити нещастє Вашому дорогому.

Мігуваємо на кров славний сьвітовий лїк проф. Ерліха 606-914.

Я лїчив мущин і жінок через довгі роки. Вони відвідали тимчасить Вас про мої спосібности і зголосять Вас, бо я помочу Вам в скорім часї. Зі дїву саму причину недужи в Пенсильванії і сусїдних уступають скоро. Памятайте, що порада є зовсїм безплатна. — Приходїть до мене сейчас, коли шукаєте помочи лїкарської. Звертаєм є особисто.

Dr. COLHOUER, 717 LIBERTY AVE., Pittsburgh, Pa.

Dr. COOPER, 717 LIBERTY AVE., PITTSBURGH, PA.